

สารบัญ

หน้า

หลักสูตรพัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต (หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2558)	2
ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร.....	23
ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2553 แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน (ฉบับที่ 6) พ.ศ.2557.....	25

หลักสูตรพัฒนาชุมชนชนมหาบัณฑิต
(หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2558)

1. ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย: พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต

ภาษาอังกฤษ: Master of Science Program in Community
Development

2. ชื่อปริญญา

ภาษาไทย ชื่อเต็ม: พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต

ชื่อย่อ: พช.ม.

ภาษาอังกฤษ ชื่อเต็ม: Master of Science (Community
Development)

ชื่อย่อ: M.Sc.(Community Development)

3. วิชาเอก

-ไม่มี

4. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร 36 หน่วยกิต

5. รูปแบบของหลักสูตร

5.1 รูปแบบ หลักสูตรระดับปริญญาโท ระยะเวลาศึกษา 2 ปี

5.2 ภาษาที่ใช้ จัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาไทยเป็นหลัก

ใช้ภาษาอังกฤษในกรณีมีผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาบรรยายหรือแลกเปลี่ยน
ทางวิชาการ เอกสารและตำราเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

5.3 การรับเข้าศึกษา

รับทั้งนักศึกษาไทยและนักศึกษาต่างชาติที่สามารถพูด ฟัง อ่าน เขียน และเข้าใจภาษาไทยในระดับดี

5.4 ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

เป็นหลักสูตรของสถาบันที่จัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะ

5.5 การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว

6. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

6.1 อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา

6.2 นักบริหารงานพัฒนาชุมชน / พัฒนาสังคม

6.3 นักบริหาร / ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6.4 นักวิเคราะห์นโยบายและแผนยุทธศาสตร์

6.5 นักวิชาการ / นักวิจัย

6.6 เจ้าหน้าที่บุคคล / เจ้าหน้าที่พัฒนาทรัพยากรมนุษย์

6.7 ผู้บริหาร / ผู้ปฏิบัติงานขององค์กรเอกชนที่ดำเนินการเกี่ยวกับชุมชน สังคม และท้องถิ่น

6.8 ผู้ประกอบการทางสังคม / ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนและธุรกิจชุมชน ฯลฯ

7. ปรัชญา ความสำคัญและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

7.1 ปรัชญา

การพัฒนาชุมชนเป็นศาสตร์องค์รวมทางความคิดและศาสตร์เชิงบูรณาการทางการปฏิบัติ ที่มุ่งเสริมสร้างพลังอำนาจของสมาชิกชุมชนในฐานะพลเมือง

เพื่อการจัดการตนเองโดยกระบวนการเรียนรู้ การประสานพลังร่วมของกลุ่ม องค์กรและภาคีเครือข่ายในการตัดสินใจและขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงบนฐาน ของความยุติธรรมทางสังคมและความสมดุลของระบบนิเวศ โดยมีการศึกษา ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวิถีคิด ทฤษฎี และการวิจัย ความรู้ในกระบวนการและ เทคนิคการทำงานกับชุมชน ความรู้ในด้านนโยบาย การบริหารจัดการและประเด็น ร่วมสมัยต่าง ๆ รวมทั้งการเสริมสร้างความสามารถในงานพัฒนาชุมชนภาคสนาม หลักสูตรพัฒนาชุมชนมุ่งพัฒนาบุคลากรของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรชุมชน รวมทั้งองค์กรภาคธุรกิจ ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับชุมชน ให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถสร้างและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านการพัฒนาชุมชนที่สอดคล้องกับบริบท ของของสังคมได้อย่างบูรณาการ

7.2 ความสำคัญ

จากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมอันเป็นผลมา จากการพัฒนาเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งมีความหลากหลายและ ความเหลื่อมล้ำทางสังคมดังได้กล่าวไว้แล้วข้าง ต้น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องเร่ง สร้างบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในมิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับแนวคิดและหลักการ วิเคราะห์บริบทสังคม ความเป็นชุมชน ท้องถิ่นและองค์ประกอบของการ เปลี่ยนแปลงทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ตลอดจนวิถีวิทยา เทคนิค และเครื่องมือ การวิเคราะห์ การเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชน สังคม ท้องถิ่นรวมถึงแนวโน้มบริบทสังคมไทยที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศ โดยยึดหลัก กระบวนการมีส่วนร่วม กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการกลุ่ม และการสร้างภาคี เครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมความเข้มแข็งและการพึ่งตนเองของชุมชน ท้องถิ่น

7.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เพื่อให้มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีลักษณะ ดังนี้

7.3.1 เพื่อผลิตมหาบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถในการส่งเสริมพลังความสามารถของคน ชุมชน และสังคมและท้องถิ่น

7.3.2 เพื่อผลิตมหาบัณฑิตที่มีความสามารถพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ที่เหมาะสมกับการทำงานในบริบทต่างๆของชุมชนและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบการทำงานที่เน้นกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนากลุ่มและเครือข่าย

8. ระบบการจัดการศึกษา

8.1 ระบบ

ใช้ระบบการศึกษาแบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และมีภาคฤดูร้อนได้โดยใช้เวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 8 สัปดาห์ แต่ต้องเพิ่มชั่วโมงการศึกษาในแต่ละรายวิชาให้เท่ากับภาคการศึกษาปกติ

8.2 การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

มีการจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน ในการศึกษาชั้นปีที่ 1

8.3 การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

ไม่มี

8.4 การดำเนินการหลักสูตร

1. วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน นอกวัน-เวลาราชการ

วันเสาร์-อาทิตย์	เวลา 09.00-16.00 น.
ภาคการศึกษาที่ 1	เดือนสิงหาคม-ธันวาคม
ภาคการศึกษาที่ 2	เดือนมกราคม-พฤษภาคม

ภาคฤดูร้อน

เดือนมิถุนายน-กรกฎาคม

2 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาต้องเป็นไปตามข้อบังคับ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อ 7 และมีคุณสมบัติเป็นผู้สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีจากสถาบันการศึกษาในประเทศหรือต่างประเทศที่สภามหาวิทยาลัยรับรองวิทยฐานะ

การคัดเลือกผู้เข้าศึกษา

1. ผู้เข้าศึกษาต้องผ่านการสอบคัดเลือกประกอบด้วย (1) การทดสอบความรู้ด้านสังคมศาสตร์และความรู้เฉพาะสาขาวิชา และ (2) การสอบสัมภาษณ์ ซึ่งโครงการฯ ดำเนินการจัดสอบ
2. ผู้เข้าศึกษาต้องส่งผลทดสอบภาษาอังกฤษ TU-GET ซึ่งจัดสอบโดยสถาบันภาษา มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ หรือ TOEFL หรือ IELTS (ผลสอบไม่เกิน 2 ปี นับถึงวันสมัคร)
3. เงื่อนไขอื่น ๆ ให้เป็นไปตามประกาศรับสมัครบุคคลเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ และ /หรือ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

9. โครงสร้างหลักสูตร

9.1 แผน ก แบบ ก 2 (ศึกษารายวิชาและทำวิทยานิพนธ์)

1) หมวดวิชาบังคับ	18	หน่วยกิต
2) หมวดวิชาเลือก	3	หน่วยกิต
3) หมวดวิชาการฝึกภาคปฏิบัติ	3	หน่วยกิต
4) วิทยานิพนธ์	12	หน่วยกิต

9.2 แผน ข (ไม่ทำวิทยานิพนธ์)

1) หมวดวิชาบังคับ	18	หน่วยกิต
2) หมวดวิชาเลือก	12	หน่วยกิต
3) หมวดวิชาการฝึกภาคปฏิบัติ	3	หน่วยกิต
4) การค้นคว้าอิสระ	3	หน่วยกิต

9.3 วิชาบังคับ 18 หน่วยกิต นักศึกษาทั้งแผน ก และแผน ข จะต้องศึกษาวิชาบังคับ 6 วิชา จำนวน 18 หน่วยกิต ดังต่อไปนี้

รหัสวิชา ชื่อวิชา	จำนวนหน่วยกิต
พช.611 การวิเคราะห์เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เพื่อการพัฒนาชุมชน สังคมและท้องถิ่น	3
CD 611 Social, Economic and Political Analysis for Community, Social and Local Development	
พช.612 กระบวนทัศน์ ทฤษฎีและวาทกรรมว่าด้วยการพัฒนาชุมชน	3
CD 612 Paradigm, Theories and Discourse of Community Development	
พช.613 ยุทธศาสตร์และกระบวนการพัฒนาชุมชน	3
CD 613 Strategies and Process of Community Development	
พช.614 นโยบายและการวางแผนเพื่อการพัฒนา	3
CD 614 Policy and Planning for Development	
พช.615 การสัมมนาปัญหาพิเศษในงานพัฒนาชุมชน	3
CD 615 Seminar on Special Problems found in Community Development	
พช.616 ระเบียบวิธีวิจัยทางการพัฒนาชุมชนและจริยธรรม	3
CD 616 Research Methodologies in Community	

Development and Ethics

9.4 วิชาเลือก นักศึกษาแผน ก (แบบ ก2) ต้องเลือกศึกษา 1 วิชา 3 หน่วยกิต ส่วนศึกษาแผน ข ต้องเลือกศึกษา 4 วิชา 12 หน่วยกิต จากวิชาดังต่อไปนี้

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวนหน่วยกิต
พช.721	สิทธิมนุษยชนและขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม	3
CD 721	Human Right and Social Movement	
พช.722	การปกครองตนเองของชุมชนท้องถิ่น	3
CD 722	Local Self-Governance	
พช.731	การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	3
CD 731	Participatory Action Research	
พช.743	สวัสดิการชุมชนและความมั่นคงของมนุษย์	3
CD 743	Community Social Welfare and Human Security	
พช.745	ความเป็นเมืองและการพัฒนาชุมชนเมือง	3
CD 745	Urbanization and Urban Community Development	
พช.746	เทคนิคและเครื่องมือการทำงานพัฒนา	3
CD 746	Techniques and Tools for Development	
พช. 747	การบริหารความเสี่ยงและผลกระทบทางสังคม	3
CD 747	Risk and Social Impact Management	
พช.748	จิตวิทยาสังคมในงานพัฒนา	3
CD 748	Social Psychology in Development	

นักศึกษาสามารถเลือกเรียนวิชานอกภาควิชาและ/หรือนอกคณะที่มีระดับ ตั้งแต่ 600 ขึ้นไปแทนได้ แต่ไม่เกิน 3 หน่วยกิต ทั้งนี้ต้องได้รับรับความเห็นชอบจากหัวหน้าภาควิชา

9.5 ฝึกภาคปฏิบัติ 3 หน่วยกิต นักศึกษาจะต้องศึกษาวิชาการฝึกภาคปฏิบัติ 1 วิชา ดังนี้

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวนหน่วยกิต
พช.799	การเสริมสร้างความสามารถในงานพัฒนาชุมชนด้วยตนเอง	3
CD 799	capacity building on community development : field study	

9.6 วิทยานิพนธ์ (เฉพาะแผน ก)

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวนหน่วยกิต
พช.800	วิทยานิพนธ์	12
CD 800	Thesis	

9.7 วิชาค้นคว้าอิสระ หรือสารนิพนธ์ (เฉพาะแผน ข)

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวนหน่วยกิต
พช.700	การค้นคว้าอิสระ	3
CD 700	Independent Studies	

9.8 แผนการศึกษา

3.1.4.1 แผน ก

ปีการศึกษาที่ 1	
แผน ก แบบ ก 2	แผน ข
ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 1
พช.611 การวิเคราะห์เศรษฐกิจ สังคมฯ 3 หน่วยกิต	พช.611 การวิเคราะห์เศรษฐกิจ สังคมฯ 3 หน่วยกิต
พช.612 กระบวนทัศน์ ทฤษฎีฯ 3 หน่วยกิต	พช.612 กระบวนทัศน์ ทฤษฎีฯ 3 หน่วยกิต
พช.613 ยุทธศาสตร์และ กระบวนกรรฯ 3 หน่วยกิต	พช.613 ยุทธศาสตร์และกระบวนกรร ฯ 3 หน่วยกิต
รวม 9 หน่วยกิต	รวม 9 หน่วยกิต
ภาคเรียนที่ 2	ภาคเรียนที่ 2
พช.614 นโยบายและการ วางแผนฯ 3 หน่วยกิต	พช.614 นโยบายและกาวางแผนฯ 3 หน่วยกิต
พช.615 การสัมมนาปัญหาพิเศษ ฯ 3 หน่วยกิต	พช.615 การสัมมนาปัญหาพิเศษฯ 3 หน่วยกิต
พช.616 ระเบียบวิธีวิจัยฯ 3 หน่วยกิต	พช.616 ระเบียบวิธีวิจัยฯ 3 หน่วยกิต
รวม 9 หน่วยกิต	รวม 9 หน่วยกิต
ภาคฤดูร้อน	ภาคฤดูร้อน
การสอบประมวลวิชา พช.799 การเสริมสร้าง ความสามารถฯ 3 หน่วยกิต	การสอบประมวลวิชา พช.799 การเสริมสร้าง ความสามารถฯ 3 หน่วยกิต
รวม 3 หน่วยกิต	รวม 3 หน่วยกิต

ปีการศึกษาที่ 2			
แผน ก แบบ ก 2		แผน ข	
ภาคเรียนที่ 1		ภาคเรียนที่ 1	
วิชาเลือก 1 วิชา	3 หน่วยกิต	วิชาเลือก 3 วิชา	9 หน่วยกิต
รวม	3 หน่วยกิต	รวม	9 หน่วยกิต
ภาคเรียนที่ 2		ภาคเรียนที่ 2	
พข.800 วิทยานิพนธ์	12 หน่วยกิต	พข.700 การค้นคว้าอิสระ	3 หน่วยกิต
		วิชาเลือก 1 วิชา	3 หน่วยกิต
รวม	12 หน่วยกิต	รวม	6 หน่วยกิต

หมายเหตุ แผนการศึกษา สำหรับนักศึกษาทั้งแผน ก และแผน ข ให้นักศึกษาร่วมวางแผนกับอาจารย์ที่ปรึกษา และหัวหน้าภาควิชาอีกครั้งหนึ่ง

การสอบประมวลวิชา

(1) นักศึกษาทั้ง แผน ก และ แผน ข ต้องสอบประมวลวิชา และมีสิทธิสอบประมวลวิชาได้เมื่อสอบผ่านการศึกษาวิชาบังคับ ได้แก่ หมวดวิชาบังคับ 6 วิชา (18 หน่วยกิต) และต้องได้คะแนนเฉลี่ยสะสมก่อนสอบประมวลความรู้ ไม่ต่ำกว่า 3.00

(2) หลักสูตรจะเปิดสอบประมวลวิชา ปีการศึกษาละ 3 ครั้ง โดยคณบดีคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบประมวลวิชา

ครั้งที่ 1 เดือนกรกฎาคม

ครั้งที่ 2 เดือนกันยายน

ครั้งที่ 3 เดือนธันวาคม

9.9 คำบรรยายรายวิชา

พช. 611 การวิเคราะห์เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองเพื่อการพัฒนาชุมชน สังคมและท้องถิ่น

CD 611 Social, Economic and Political Analysis for Community, Social and Local Development 3 หน่วยกิต

แนวคิดและหลักการวิเคราะห์บริบทสังคม ความเป็นชุมชน ท้องถิ่นและองค์ประกอบข ้องการเปลี่ยนแปลงทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ตลอดจนเรียนรู้วิธีวิทยา เทคนิค และเครื่องมือการวิเคราะห์ การเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชน สังคม ท้องถิ่นรวมถึงแนวโน้มบริบทสังคมไทยที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศ

Concepts and principles to analyze social context, local communities and elements of economic, social and political change, including the study on methodology, techniques and tools of analysis in order to bring about communities and social development, as well as Thai social context that potentially affects country development as a whole.

พช.612 กระบวนทัศน์ ทฤษฎีและวาทกรรมว่าด้วยการพัฒนาชุมชน

CD 612 Paradigm, Theories and Discourse of Community Development 3 หน่วยกิต

ทฤษฎีและวาทกรรมการพัฒนา ปรัชญา แนวคิด และหลักการว่าด้วยการพัฒนาชุมชน การพัฒนาชุมชนแบบองค์รวม รวมถึงแนวคิดประเด็น ใหม่ๆ ในการพัฒนาที่จะนำไปสู่การเสริมสร้างพลังความเข้มแข็งให้กับชุมชนท้องถิ่น

Theories and discourse, philosophy, perception and principles and holistic community development; including new concepts of development that can lead to communities empowerment.

พช.613 ยุทธศาสตร์และกระบวนการพัฒนาชุมชน

CD 613 Strategies and Process of Community

Development

3 หน่วยกิต

ยุทธศาสตร์การพัฒนา กระบวนการและวิธีการพัฒนาชุมชน การบริหาร และการจัดการในงานพัฒนา กลไกและเครื่องมือใน การทำงานพัฒนาร่วมกับ หน่วยงานภาครัฐ องค์กรธุรกิจเอกชน องค์กรชุมชนท้องถิ่น และภาคประชาสังคม โดยยึดหลักกระบวนการมีส่วนร่วม กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการกลุ่ม และการ สร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมความเข้มแข็งและการพึ่งตนเองของ ชุมชนท้องถิ่น

Strategies and process of community development, management, mechanism and tools of development in collaboration with the government agencies, business sectors, communities-based organizations, and civil society, on the basis of participation, learning, group process and networking in order to strengthen self-reliance of communities.

พช.614 นโยบายและการวางแผนเพื่อการพัฒนา**CD 614 Policies and Planning for Development**

3 หน่วยกิต

แนวคิด หลักการกระบวนการในการกำหนดนโยบาย การวางแผนเพื่อการพัฒนา ตลอดจนเทคนิคในการวิเคราะห์นโยบายเพื่อการพัฒนาทั้งในระดับประเทศ พื้นที่และชุมชน รวมทั้งการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ กระบวนการจัดทำแผนงาน โครงการ และการผลักดันเพื่อขับเคลื่อนนโยบาย

Concepts, principles, process and planning for development, including techniques to analyze development policies at national, local and communities level; policy implementation, work plan process, project and policy movement.

พช.615 การสัมมนาปัญหาพิเศษในงานพัฒนาชุมชน**CD 615 Seminar on Special Problems found in Community****Development**

3 หน่วยกิต

ค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ประเด็นปัญหาของชุมชน สังคม ท้องถิ่น และนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาด้วยฐานแนวคิด ทฤษฎีและองค์ความรู้ด้านการพัฒนาชุมชนที่เกี่ยวข้อง ตามความสนใจของแต่ละบุคคลและนำเสนอในที่ประชุมสัมมนาภายใต้การดูแลและให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา

Personal study, analyze and synthesize problems found in communities and local society, and present solutions to the seminar session, on the basis of concepts, theories and relevant knowledge of community development; with the supervision of advisor.

พช.616 ระเบียบวิธีวิจัยทางการพัฒนาชุมชนและจริยธรรม

CD 616 Research Methodologies in Community Development and Ethics 3 หน่วยกิต

ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ ที่มาของปัญหาและโจทย์วิจัย กระบวนการวิจัย การวางแผนและการออกแบบการวิจัย วิธีการขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และการอภิปรายผลหรือการสรุปบทเรียน ตลอดจนการบริหารโครงการวิจัยที่คำนึงถึงจริยธรรมและคุณธรรมของนักวิจัย

Quantitative and qualitative research methodology, research problem, proposal, process, planning and design, including research implementation, data gathering, analysis, synthesis as well as research finding and lesson learnt presentation, and research project management with the concern of ethic and morality of researcher.

พช. 721 สิทธิมนุษยชนและขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม

CD 721 Human Right and Social Movement 3 หน่วยกิต

แนวคิด หลักการ และพัฒนาการของสิทธิมนุษยชนในบริบทระดับโลกและประเทศไทย กระบวนการสิทธิมนุษยชน ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งชุมชนกับการเคลื่อนไหวเพื่อพิทักษ์สิทธิ กลไกการขับเคลื่อนเพื่อพิทักษ์สิทธิของชุมชน ท้องถิ่น ตลอดจนช่องทางในการสื่อสารและเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิมนุษยชน

Concepts, principles and development of human right at international and national level, human right movement, social

movement inside and outside the country; including advocacy movement of human right protection in communities and local society as well as communication channel and movement for human right.

พช.722 การปกครองตนเองของชุมชนท้องถิ่น

CD 722 Local Self-Governance

3 หน่วยกิต

แนวคิด ทฤษฎี หลักการของการปกครองตนเอง การจัดการตนเอง รูปแบบการบริหารและการปกครองตนเองทั้งในลักษณะที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ระหว่างท้องถิ่นและระหว่างท้องถิ่นกับภูมิภาค และส่วนกลาง ตลอดจน ปัญหาและอุปสรรคของการปกครองตนเอง และการปกครองท้องถิ่น แนวทางการพัฒนาการบริหารท้องถิ่นให้ตอบสนองหลักการจัดการตนเองภายใต้บริบทของสังคมไทย

Concepts, theories and principles of self-governance and management, formal and informal self-governance and management between local communities, regional and central authorities; including problems and challenges of self-governance and local governance, local development process that can respond to self-governance principles under Thai social context.

พช.731 การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

CD 731 Participatory Action Research

3 หน่วยกิต

แนวคิด วิธีการ เทคนิคและเครื่องมือการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่นำมาประยุกต์ใช้กับงานวิจัยเชิงปฏิบัติการในองค์กร ชุมชนท้องถิ่นที่คำนึงถึงจริยธรรมและคุณธรรมของนักวิจัย

Concepts, methods, techniques and tools of participatory action research, participatory encouragement that is applicable to participatory action research in communities-based organizations with the concern of ethic and morality of researcher.

พช.743 สวัสดิการชุมชนและความมั่นคงของมนุษย์

CD 743 Community Social Welfare and Human Security 3 หน่วยกิต

หลักการ แนวคิดและการปฏิบัติการของชุมชนในการจัดการสวัสดิการ เปรียบเทียบการจัดสวัสดิการชุมชนในต่างประเทศ การจัดสวัสดิการโดยฐานภูมิปัญญาเชิงบูรณาการที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ก าระบวนการเชิงนโยบายและมาตรการของรัฐในการสนับสนุนสวัสดิการชุมชน บทบาทและความสำคัญของระบบสวัสดิการสังคมในระดับต่างๆ

Concepts, principles and implementation of communities on welfare management comparing with community welfare management in other countries , welfare management on the basis of integrated wisdom which is suitable for social change , policy process and measurement of government on communities welfare support , role and importance of welfare system at all levels.

พช. 745 ความเป็นเมืองและการพัฒนาชุมชนเมือง

3 หน่วยกิต

CD 745 Urbanization and Urban Community Development

พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของเมืองในมิติของการเป็นที่ตั้งถิ่นฐาน การประกอบอาชีพ ความสัมพันธ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ทำความเข้าใจความเป็นเมืองในมิติต่างๆ รวมถึงประเด็นการ ขับเคลื่อนเพื่อการพัฒนาเมือง และกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็ง การมีส่วนร่วมของ “ชุมชนเมือง” ที่มีความแตกต่างและซับซ้อน รวมถึงเทคนิคและเครื่องมือการทำงานกับชุมชนเมืองทั้งด้านสุขภาพ ที่อยู่อาศัย เศรษฐกิจ

Development and change of cities in terms of accommodation, occupation, and social, economic and political relation, understand urbanization in different dimensions; including urban development movement and empowerment; the participation of “urban communities” which is varied and complex; including techniques and tools to work with urban communities on healthcare, housing and economy.

พช 746 เทคนิคและเครื่องมือการทำงานพัฒนา

CD 746 Techniques and Tools for Development

3 หน่วยกิต

เข้าใจ วิเคราะห์เทคนิคและเครื่องมือในการทำงานพัฒนา ตลอดจนการ เลือกลงใช้อย่างเหมาะสม ตามประเภทของพื้นที่ ชุมชน องค์กร หน่วยงานในระดับ ต่าง ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลง

Understand, analyze techniques and tools of development work; including appropriately utilize it in accordance with location,

communities, organizations, and agencies at all levels, which is also applicable for any changing context.

พช 747 การบริหารความเสี่ยงและผลกระทบทางสังคม

CD 747 Risk and Social Impact Management

3 หน่วยกิต

แนวคิด หลักการ กระบวนการบริหารความเสี่ยงตั้งแต่ การระบุภัย การประเมินผลกระทบ ตลอดจนมาตรการ และเครื่องมือในการจัดการ ทั้งการตอบสนอง การช่วยเหลือ และฟื้นฟู โดยเฉพาะมิติความเสี่ยงที่เกี่ยวกับสังคม ชุมชนท้องถิ่น

Concepts, principles and process of risk management started from risk identifying, impact assessment, measurement and management tools to respond, assist and rehabilitate for the risk in communities and local society.

พช. 748 จิตวิทยาสังคมในงานพัฒนา

CD 748 Social Psychology in Development

3 หน่วยกิต

แนวคิด ทฤษฎี การสร้างความเข้าใจในกลุ่ม ประชาสังคม ชุมชน ท้องถิ่น การส่งเสริมความเป็นพลเมือง การส่งเสริมพลังกลุ่ม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

Concepts, theories and establishment of understanding in groups, civil society, communities, local society, including support to citizenship, group power and human resource development.

พช.799 การเสริมสร้างความสามารถในงานพัฒนาชุมชนด้วยตนเอง

CD 799 capacity building on community development :**field study**

3 หน่วยกิต

ฝึกปฏิบัติงานด้วยตนเอง เพื่อแสวงหาความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนในบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลง ปฏิสัมพันธ์กับระบบและสถาบันที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการเสริมสร้าง เจตคติ จริยธรรมและทักษะของผู้ปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน ภายใต้การนิเทศงานของผู้สอน ภาคปฏิบัติ

Self-experience in field practice under the Supervision of the field in structors, to gain knowledge, skills and experience in community development, building relationships with related Systems and institutions in the community, to promote attitude, ethic and skills that suitable for practicing in community development

วิชาค้นคว้าอิสระ หรือสารนิพนธ์ (เฉพาะแผน ข)**พข.700 การค้นคว้าอิสระ****CD 700 Independent Studies**

3 หน่วยกิต

การค้นคว้าเฉพาะเรื่องในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน การพัฒนาสังคมและการพัฒนาท้องถิ่น ในรูปแบบโครงการวิจัย การระบุความสำคัญ และที่มาของปัญหาการวิจัย วัตถุประสงค์ การปรัทัศน์วรรณกรรม ระเบียบวิธีวิจัย ผลการวิจัยและการวิเคราะห์ บทสรุปและข้อเสนอแนะรวมทั้ง เอกสารอ้างอิง เขียนบทความจากการศึกษาเพื่อเผยแพร่ในวารสารวิชาการหรือเสนอผลการวิจัยในที่ประชุมวิชาการ จริยธรรมในการทำวิจัยและเผยแพร่งานวิจัย

Research in selected topic related to Community Development, Social Development and Local Development. Problem identification and background of study, objectives, review of literature, research methodology, research results and analysis, conclusion, recommendation and references. Ethics in research. Publication of research results in academic journals or presentation of research results in academic meetings.

วิทยานิพนธ์ (เฉพาะแผน ก)

พช.800 วิทยานิพนธ์

CD 800 Thesis

12 หน่วยกิต

สร้างโครงการวิจัยและดำเนินการวิจัยอันก่อให้เกิดองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน การพัฒนาสังคม และการพัฒนาท้องถิ่น ในรูปแบบโครงการวิจัย การระบุ ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย วัตถุประสงค์ การปรีทัศน์วรรณกรรม ระเบียบวิธีวิจัย ผลการวิจัยและการวิเคราะห์ บทสรุปและข้อเสนอแนะรวมทั้ง เอกสารอ้างอิงเขียนบทความจากการศึกษาเพื่อเผยแพร่ในวารสารวิชาการหรือเสนอผลการวิจัยในที่ประชุมวิชาการ จริยธรรมในการทำวิจัย และเผยแพร่งานวิจัย

Research in selected topic related to Community Development, Social Development and Local Development that leads to construction of knowledge. Problem identification and background of study, objectives, review of literature, research methodology, research results and analysis, conclusion,

recommendation and references. Ethics in research. Publication of research results in peered review journals or presentation of research results in academic meetings.

10. ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง ทางวิชาการ	คุณวุฒิการศึกษา/สถาบัน/ ปีการศึกษาที่จบ
1	นายโกวิท พวงงาม	รองศาสตราจารย์	Ph.D. (Rural Development) Central Luzon State University, The Philippines (2532)
2	นายวรวุฒิ โรมรัตนพันธ์	รองศาสตราจารย์	M.S. (Agrarian Studies) The University of the Philippines Los Banos., The Philippines (2525) Ph.D. (Urban Environmental Engineering & Management) Asian Institute of Technology. (2543)
3	นายสายันต์ ไพโรชาญจิตรี	ศาสตราจารย์	M.sc. (Environmental Remote Seensing & Geo- Information System for Development) Asian Institute of Technology (AIT) (2538)
4	นางสาว กมลทิพย์	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	สส.ม.มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศศ.บ.มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง ทางวิชาการ	คุณวุฒิการศึกษา/สถาบัน/ ปีการศึกษาที่จบ
	แจ่มกระจ่าง		
5	นายณรงค์ จันโต	อาจารย์	พช.ม.,มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สศ.บ.มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

11. สถานที่จัดการเรียนการสอน

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์ โดยใช้สถานที่และอุปกรณ์การเรียนการสอนของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

(สำเนา)

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาพ.ศ. 2553

แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับปัจจุบัน (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2557

.....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาพ.ศ. 2553

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 18 (2) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์พ.ศ. 2531 สภามหาวิทยาลัยจึงตราข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ชื่อข้อบังคับ

ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาพ.ศ. 2553”

ข้อ 2. การใช้ข้อบังคับ

ให้ใช้ข้อบังคับนี้แก่นักศึกษาซึ่งขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาตามหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต หลักสูตรระดับปริญญาโท และหลักสูตรระดับปริญญาเอก ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 เป็นต้นไป ยกเว้น

2.1 นักศึกษาที่ขึ้นทะเบียนและศึกษาตามหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (ศึกษาเป็นภาษาอังกฤษ) หลักสูตรเศรษฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ศึกษาเป็นภาษาอังกฤษ) และหลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต (โครงการร่วมผลิตบัณฑิตระดับปริญญาเอกสาขาบริหารธุรกิจ)

2.2 หลักสูตรที่มีลักษณะพิเศษและจำเป็นต้องกำหนดข้อบังคับไว้
เป็นอย่างอื่น

ข้อ 3. ความสัมพันธ์กับข้อบังคับ กฎ และระเบียบอื่น

บรรดาข้อบังคับระเบียบคำสั่งหรือประกาศอื่นใดที่ขัดหรือแย้ง
กับข้อบังคับนี้ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ 4. บทนิยาม ในข้อบังคับนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า

สภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

“อธิการบดี” หมายความว่า อธิการบดี

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

“คณะ” หมายความว่ารวมถึงวิทยาลัย สำนัก สถาบัน หรือ
หน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะซึ่งมีภารกิจหลักในการ
จัดการเรียนการสอน ทั้งที่มีสถานะเป็นส่วนราชการหรือจัดตั้งโดยสภา
มหาวิทยาลัย

“คณบดี” หมายความว่ารวมถึงหัวหน้าหน่วยงานของวิทยาลัย
สำนัก สถาบัน หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ซึ่งมี
ภารกิจหลักในการจัดการเรียนการสอน ทั้งที่มีสถานะเป็นส่วนราชการหรือ
จัดตั้งโดยสภามหาวิทยาลัย

“คณะกรรมการประจำคณะ ” หมายความว่ารวมถึง
คณะกรรมการประจำวิทยาลัย สำนัก สถาบัน หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่าง

อื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ซึ่งมีภารกิจหลักในการจัดการเรียนการสอน ทั้งที่มีสถานะเป็นส่วนราชการหรือจัดตั้งโดยสภามหาวิทยาลัย

“ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา ” หมายความว่าผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษาหรือผู้อำนวยการโครงการบัณฑิตศึกษาพิเศษต่างๆในแต่ละคณะ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณบดี

“กรรมการบัณฑิตศึกษา ” หมายความว่ากรรมการบัณฑิตศึกษาของแต่ละคณะซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณบดี

“ภาควิชา” ให้ความหมายรวมถึง สาขาวิชา

“สถาบันอุดมศึกษา” ให้ความหมายรวมถึง สถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองให้มีสถานะเทียบเท่าสถาบันอุดมศึกษา

หมวด 1

ระบบการศึกษา

ข้อ 5. ระบบการศึกษา

5.1 มหาวิทยาลัยอำนวยความสะดวกด้วยวิธีประสานงานด้านวิชาการระหว่างคณะหรือภาควิชาต่างๆคณะใดหรือภาควิชาใดมีหน้าที่เกี่ยวกับวิชาการด้านใดก็จะอำนวยความสะดวกในวิชาการด้านนั้นแก่นักศึกษาทุกคนทั้งมหาวิทยาลัย เว้นแต่มีเหตุผลจำเป็นและได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยส่งเสริมให้นักศึกษาต่างคณะ /ภาควิชาศึกษาร่วมกันในรายวิชาเดียวกัน

5.2 มหาวิทยาลัย มีการจัดการศึกษา ดังนี้

5.2.1 การศึกษาในระบบทวิภาค ปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ ซึ่งเป็นภาคการศึกษาที่บังคับ คือ ภาคหนึ่งและภาคสอง ภาคการศึกษาหนึ่ง ๆ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และอาจเปิดภาคฤดูร้อนได้โดยใช้เวลาการศึกษา ไม่น้อยกว่า 8 สัปดาห์ แต่ให้เพิ่มชั่วโมงการศึกษาในแต่ละรายวิชาให้เท่ากับภาคการศึกษาปกติ ภาคฤดูร้อนเป็นภาคการศึกษาที่ไม่บังคับในกรณีที่มีเหตุผลจำเป็นคณะอาจกำหนดให้ภาคฤดูร้อนเป็นการศึกษาระดับบังคับ โดยได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย

5.2.2 การศึกษาในระบบไป-ตรภาค ปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งเป็น 3 ภาคการศึกษาปกติโดยในภาคการศึกษาหนึ่ง ๆ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 12 สัปดาห์ และไม่เกิน 14 สัปดาห์

5.3 ในกรณีที่ใช้วิธีการศึกษาในห้องเรียน นักศึกษาต้องมีเวลาศึกษาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของเวลาศึกษาทั้งหมดในแต่ละรายวิชาฯ จึงจะมีสิทธิเข้าสอบไล่ในรายวิชานั้นเว้นแต่คณบดีจะพิจารณาอนุมัติเป็นกรณีพิเศษ

นักศึกษาผู้ใดมีเวลาศึกษาในรายวิชาใดไม่ครบตามที่กำหนดไว้ในวรรคแรก และมีได้รับอนุมัติจากคณบดีเป็นกรณีพิเศษ ให้ถือว่าสอบตกในรายวิชานั้น

5.4 การศึกษาตามหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก อาจจัดการเรียนการสอนแบบเต็มเวลา หรือแบบไม่เต็มเวลา โดยจะต้องมีระยะเวลาศึกษาเป็นไปตามที่กำหนดในข้อ 5.2

ข้อ 6. การกำหนดหน่วยกิตสำหรับแต่ละรายวิชา

6.1 หลักสูตรต่าง ๆ ที่จัดสอนในมหาวิทยาลัย แบ่งออกเป็น รายวิชา รายวิชาหนึ่ง ๆ กำหนดปริมาณการศึกษาเป็นจำนวน “หน่วยกิต” และทำการสอนรายวิชาหนึ่ง ๆ ในเวลาหนึ่งภาคการศึกษา

การกำหนดปริมาณการศึกษา 1 หน่วยกิตสำหรับแต่ละ รายวิชาให้ถือเกณฑ์ดังต่อไปนี้

6.1.1 รายวิชาภาคทฤษฎีให้ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปราย ปัญหา 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ต่อภาคการศึกษาปกติ

6.1.2 รายวิชาภาคปฏิบัติ ให้ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อย กว่า 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ต่อภาคการศึกษาปกติ

6.1.3 การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนามให้ใช้เวลาฝึกไม่น้อย กว่า 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ต่อภาคการศึกษาปกติ

6.1.4 การทำโค รงงานหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที ด้รับมอบหมาย ให้ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ต่อภาค การศึกษาปกติ

6.1.5 วิทยานิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ ให้ใช้เวลาศึกษา ค้นคว้าไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ต่อภาคการศึกษาปกติ

ส่วนการสอนแบบอื่น ๆ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะ กำหนด

6.2 รายวิชาหนึ่ง ๆ ประกอบด้วยอักษรย่อของสาขาวิชา เลข รหัสประจำรายวิชา ชื่อเต็มของรายวิชา จำนวนหน่วยกิตและสาระสำคัญที่จะ สอนในรายวิชานั้น เมื่อมีเหตุผลจำเป็นคณะอาจกำหนดอักษรย่อของ

สาขาวิชา เลขรหัสประจำรายวิชาไว้เป็นอย่างดี อื่น โดยความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยอาจกำหนดเงื่อนไขที่นักศึกษาจะศึกษารายวิชาใดวิชาหนึ่งก็ได้

หมวด 2

การรับเข้าศึกษา และการขึ้นทะเบียนนักศึกษา

ข้อ 7. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้าเป็นนักศึกษา

7.1 ต้องไม่เป็นโรคติดต่ออย่างร้ายแรง ซึ่งจะเบียดเบียนหรือเป็นอุปสรรคขัดขวางต่อการศึกษา

7.2 ต้องไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง

7.3 ต้องไม่เคยถูกตัดชื่อออกจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นเพราะมีความผิดทางวินัย ภายในระยะเวลา 10 ปี ก่อนการสมัครเข้าเป็นนักศึกษา

7.4 คุณสมบัติอย่างอื่นตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนดไว้ในหลักสูตร หรือตามที่สภามหาวิทยาลัยอนุมัติให้เป็นกรณีพิเศษ

การกำหนดคุณสมบัติตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศอย่างชัดเจนในการรับสมัครเข้าศึกษา

7.5 ต้องมีคุณสมบัติทางการศึกษาดังต่อไปนี้

(1) ประกาศนียบัตรบัณฑิต จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาในประเทศหรือต่างประเทศ ซึ่งสภามหาวิทยาลัยรับรองวิทยฐานะ

(2) ปริญญาโท จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาในประเทศหรือต่างประเทศ ซึ่งสภามหาวิทยาลัยรับรองวิทยฐานะ

(3) ปริญญาเอก จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีผลการเรียนดีมากในสาขาวิชาเดียวกันกับหลักสูตรที่จะศึกษาต่อ หรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทที่มีผลการเรียนดีจากสถาบันการศึกษาในประเทศหรือต่างประเทศ ซึ่งสภามหาวิทยาลัยรับรองวิทยฐานะ

ข้อ 8. การคัดเลือกเข้าเป็นนักศึกษา

8.1 จำนวนนักศึกษาที่จะรับเข้าให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

8.2 การรับบุคคลเข้าศึกษาให้ใช้วิธีการสอบคัดเลือกหรือคัดเลือกโดยวิธีการอื่น ๆ แทนการสอบคัดเลือกก็ได้ การสอบคัดเลือกหรือการคัดเลือกให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ในกรณีที่เห็นสมควรคณะอาจดำเนินการโดยวิธีการพิเศษอย่างอื่น โดยได้รับความเห็นชอบจากอธิการบดี

8.3 การรับบุคคลเข้าศึกษาเพื่อวัตถุประสงค์อื่นที่มีค่าใช้จ่ายรับ
ปริญญา ให้คนบตีดำเนินการได้ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรแล้วแจ้งให้
มหาวิทยาลัยและสำนักทะเบียนและประมวลผลทราบ

8.4 คณะอาจกำหนดให้ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาไปศึกษา
รายวิชาบางวิชาเพิ่มเติมซึ่งถือเป็นวิชาเสริมหลักสูตรโดยไม่นับหน่วยกิตให้ก็ได้

ข้อ 9. การขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา

9.1 ผู้ที่ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษา ได้ และมีคุณสมบัติเป็น
นักศึกษาครบถ้วนตามข้อ 7 จะมีสถานภาพเป็นนักศึกษาเมื่อได้ขึ้นทะเบียน
เป็นนักศึกษา

9.2 ผู้ที่ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาได้ต้องขึ้นทะเบียนเป็น
นักศึกษาตามเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด พร้อมทั้งชำระเงินค่าธรรมเนียมต่าง
ๆ ทั้งนี้จะขึ้นทะเบียนเป็น นักศึกษาในมหาวิทยาลัยเกินกว่า 1 หลักสูตรใน
ขณะเดียวกันไม่ได้ เว้นแต่จะมีเหตุผลอันสมควรและได้รับอนุมัติจากอธิการบดี

9.3 ผู้ที่ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาได้จะต้องขึ้นทะเบียนเป็น
นักศึกษาภายในสิบสี่วันนับจากวันเปิดภาคการศึกษา เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็น
และได้รับ อนุมัติจากคนบตี โดยจะต้องแจ้งเหตุจำเป็นให้มหาวิทยาลัยทราบ
เป็นลายลักษณ์อักษร

9.4 ผู้ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาสังกัดสาขาวิชาใดแล้ว จะย้าย
สาขาวิชามิได้เว้นแต่จะมีเหตุผลและความจำเป็นให้นักศึกษายื่นคำร้องพร้อม
แสดงเหตุผลต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษาเพื่อขออนุมัติ
จากคณะกรรมการประจำคณะ

ทั้งนี้ การขอย้ายสาขาวิชาจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสาขาวิชาที่จะขอย้ายไปศึกษาและให้น้บระยะเวลาการศึกษาตั้งแต่ภาคที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาในสาขาวิชาเดิม

หมวด 3

หลักสูตรและระยะเวลาการศึกษา

ข้อ10.หลักสูตรการศึกษา

หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต

10.1 เป็นสาขาวิชาเฉพาะของรายวิชาชีพ หรือสาขาวิชาที่ประมวลวิชาการหลายแขนงเข้าด้วยกัน เน้นการพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพให้มีความชำนาญในสาขาวิชาเฉพาะเพื่อให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญสามารถปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น และต้องเป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีลักษณะเบ็ดเสร็จในตัวเอง

10.2 ไม่เป็นสาขาวิชาประเภทพื้นฐานหรือเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรในระดับที่สูงกว่าหรือมีลักษณะเป็นการจัดตั้งขึ้นเพื่อทดแทนให้แก่ผู้ที่ไม่สามารถสำเร็จในหลักสูตรระดับที่สูงกว่าของสาขาวิชานั้น ๆ

10.3 หลักสูตรต้องมีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต

หลักสูตรระดับปริญญาโท

10.4 หลักสูตรระดับปริญญาโท เป็นหลักสูตรที่มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 36หน่วยกิต ในกรณีที่เป็นการศึกษาในระบบ

ทวิภาค และไม่น้อยกว่า 45 หน่วยกิต ในกรณีที่เป็นการศึกษาาระบบไตรภาค โดยอาจจัดการศึกษาเป็น 2 แผน คือ

10.4.1 แผนกเป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์การศึกษาตามแผนกมี 2 แบบคือ

แบบก1 เป็นแผนการศึกษาที่ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิตในกรณีที่เป็นการศึกษาาระบบทวิภาค และไม่น้อยกว่า 45 หน่วยกิต ในกรณีที่เป็นการศึกษาาระบบไตรภาค โดยคณะอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้โดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่หลักสูตรกำหนด

แบบก 2 เป็นแผนการศึกษาที่ ทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิตและศึกษางานรายวิชา(course work) อีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิตโดยมีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต ในกรณีที่เป็นการศึกษาาระบบทวิภาค และทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชา (course work) อีกไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต โดยมีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 45 หน่วยกิต ในกรณีที่เป็นการศึกษาาระบบไตรภาค

10.4.2 แผนขเป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษารายวิชาโดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ **แต่ต้อง** กำหนดให้มีการศึกษารายวิชาที่เป็นการศึกษาขั้นต่ำว่า อิสระไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต แต่ไม่เกิน 6 หน่วยกิตโดยมีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิตในกรณีที่เป็นการศึกษาาระบบทวิภาค และไม่น้อยกว่า

4 หน่วยกิต แต่ไม่เกิน 7 หน่วยกิต โดยมีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 45 หน่วยกิต ในกรณีที่เป็นการศึกษาาระบบไตรภาค

หากคณะจัดการศึกษาสาขาวิชาใดควบคู่กันทั้งสอง แผนการศึกษาและนักศึกษามีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแผนการศึกษาจาก แผนกเป็นแผนขหรือในทางกลับกันให้นักศึกษายื่นคำร้องพร้อมแสดงเหตุผล ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษาเพื่อขออนุมัติจากคณบดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะต้องยื่นคำ ร้องขอเปลี่ยนแผนการศึกษาก่อนการสอบ วิทยานิพนธ์

หลักสูตรระดับปริญญาเอก

10.5 หลักสูตรระดับปริญญาเอก เป็นหลักสูตรที่มีหน่วยกิต การศึกษาไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต ในกรณีที่เป็นผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท และไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิตในกรณีที่เป็นผู้เข้าศึกษา ที่สำเร็จปริญญาตรี โดยแบ่งการศึกษาเป็น 2 แบบ คือ

10.5.1 แบบ 1 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำ วิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่คณะอาจกำหนดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม หรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้โดยไม่นับหน่วยกิตแต่จะต้องมี ผลสัมฤทธิ์ตามที่หลักสูตรกำหนดดังนี้

แบบ 1.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำ วิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

แบบ 1.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำ วิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต

ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ตามแบบ 1.1 และแบบ 1.2 จะต้องมีความมาตรฐานและคุณภาพเดียวกัน

10.5.2 แบบ 2 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูงและก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และศึกษางานรายวิชาเพิ่มเติมดังนี้

แบบ 2.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

แบบ 2.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต

ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ตามแบบ 2.1 และแบบ 2.2 จะต้องมีความมาตรฐานและคุณภาพเดียวกัน

ข้อ 11. ระยะเวลาการศึกษาของแต่ละหลักสูตร

ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรระดับประกาศนียบัตร

บัณฑิต

11.1 นับแต่วันขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต จะต้องศึกษาให้สำเร็จตามหลักสูตรภายในเวลาไม่น้อยกว่า 2 ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน 6 ภาคการศึกษาปกติ

11.2 เมื่อครบระยะเวลา 6 ภาคการศึกษาปกติ นักศึกษาผู้ใดมีผลการศึกษายังไม่เพียงพอที่จะได้รับประกาศนียบัตร นักศึกษาผู้นั้นจะต้องถูก

ถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษาและหน่วยกิตที่ได้สะสมไว้ทั้งหมดจะนำมาใช้ประโยชน์ในการศึกษาในมหาวิทยาลัยต่อไปอีกมิได้

ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท

11.3 นับแต่วันขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษานักศึกษาระดับปริญญาโทจะต้องศึกษาให้สำเร็จตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ดังนี้

11.3.1 ในกรณีที่เป็นการศึกษาตามระบบทวิภาคนักศึกษาหลักสูตรแบบเต็มเวลาต้องศึกษาให้สำเร็จตามหลักสูตรภายในเวลาไม่เกิน 10 ภาคการศึกษาปกติสำหรับนักศึกษาหลักสูตรแบบไม่เต็มเวลาต้องศึกษาให้สำเร็จตามหลักสูตรภายในเวลาไม่เกิน 14 ภาคการศึกษาปกติหรือภายในระยะเวลาที่สั้นกว่านี้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

11.3.2 ในกรณีที่เป็นการศึกษาตามระบบไตรภาคนักศึกษาหลักสูตรแบบเต็มเวลาต้องศึกษาให้สำเร็จตามหลักสูตรภายในเวลาไม่เกิน 15 ภาคการศึกษาปกติสำหรับนักศึกษาหลักสูตรแบบไม่เต็มเวลาต้องศึกษาให้สำเร็จตามหลักสูตรภายในเวลาไม่เกิน 21 ภาคการศึกษาปกติหรือภายในระยะเวลาที่สั้นกว่านี้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาเอก

11.4 นับแต่วันขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษานักศึกษาระดับปริญญาเอก จะต้องศึกษาให้สำเร็จตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ดังนี้

11.4.1 นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรีต้องศึกษาให้สำเร็จตามหลักสูตรภายในเวลาไม่เกิน 16 ภาคการศึกษาปกติ หรือภายในระยะเวลาที่สั้นกว่านี้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

11.4.2 นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทต้องศึกษาให้สำเร็จตามหลักสูตรภายในเวลาไม่เกิน 12 ภาคการศึกษาปกติ หรือภายในระยะเวลาที่สั้นกว่านี้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

ในกรณีที่นักศึกษาได้ศึกษาครบตามโครงสร้างหลักสูตร และสอบวิทยานิพนธ์ผ่าน ภายในระยะเวลาตามข้อ 11.4.1 และข้อ 11.4.2 เรียบร้อยแล้ว แต่จำเป็นต้องรอการตอบรับการตีพิมพ์บทความวิจัยในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ นักศึกษาอาจขอขยายระยะเวลาการศึกษาต่อไปได้อีกไม่เกิน 4 ภาคการศึกษา โดยยื่นคำขอต่ออธิการบดีเพื่อให้อธิการบดีอนุมัติแล้วรายงานสภามหาวิทยาลัยทราบ และในกรณีที่เกินกว่า 4 ภาคการศึกษาแล้วยังไม่ได้รับการตอบรับตีพิมพ์บทความวิจัย นักศึกษาอาจขอขยายเวลาได้อีกไม่เกิน 2 ภาคการศึกษา โดยเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยอนุมัติเป็นการเฉพาะราย

ในการขอขยายระยะเวลาในวรรคก่อน นักศึกษาต้องมีหลักฐานการส่งผลงานวิจัยเพื่อตีพิมพ์ประกอบคำขอและต้องรักษาสภาพการเป็นนักศึกษาในภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ขยายระยะเวลาการศึกษาด้วย

11.5 หากนักศึกษาโอนจากหลักสูตรเต็มเวลาไปยังหลักสูตรไม่เต็มเวลาหรือในทางกลับกัน ก็ให้คำนวณระยะเวลาที่ศึกษาไปแล้วเป็นสัดส่วน

กับระยะเวลาสูงสุดของภาคที่ศึกษาอยู่ก่อน และนำสัดส่วนนี้ไปใช้กับระยะเวลาสูงสุดของภาคที่จะเข้าศึกษาใหม่

หมวด 4

การลงทะเบียนศึกษารายวิชา

ข้อ 12. การลงทะเบียนศึกษารายวิชาและวิทยานิพนธ์

12.1 มหาวิทยาลัยจะจัดให้มีการลงทะเบียนศึกษารายวิชาและวิทยานิพนธ์สำหรับแต่ละภาคการศึกษาให้เสร็จก่อนวันเปิดภาคการศึกษานั้น รายละเอียดเกี่ยวกับการลงทะเบียนให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

12.2 ในกรณีที่มีเหตุสมควรมหาวิทยาลัยอาจประกาศงดการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่งหรือจำกัดจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชาใดวิชาหนึ่งได้

การงดการสอนในรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนไปบ้างแล้ว จะต้องกระทำใน 7 วันแรกนับจากวันเปิดภาคการศึกษาปกติหรือ 4 วันแรกนับจากวันเปิดภาคฤดูร้อน

12.3 นักศึกษาหลักสูตรแบบเต็มเวลา ภาคการศึกษาปกติต้องลงทะเบียนศึกษารายวิชาและ /หรือวิทยานิพนธ์ไม่ต่ำกว่า 6 หน่วยกิต และไม่ เกิน 15 หน่วยกิต สำหรับในภาคฤดูร้อนสามารถลงทะเบียนศึกษารายวิชา

และ/หรือวิทยานิพนธ์ได้ไม่เกิน 6 หน่วยกิต ยกเว้นวิชาฝึกภาคปฏิบัติสามารถลงทะเบียนได้ไม่เกิน 9 หน่วยกิต

12.4 นักศึกษาหลักสูตรแบบไม่เต็มเวลา ภาคการศึกษาปกติ ต้องลงทะเบียนศึกษารายวิชา และ /หรือวิทยานิพนธ์ ไม่ต่ำกว่า 3 หน่วยกิต และไม่เกิน 12 หน่วยกิต สำหรับในภาคฤดูร้อนสามารถลงทะเบียนศึกษารายวิชาและ /หรือวิทยานิพนธ์ได้ไม่เกิน 3 หน่วยกิต เว้นแต่ได้รับอนุมัติจากคณบดีเป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้ จะต้องไม่เกิน 6 หน่วยกิต

การกำหนดจำนวนหน่วยกิตสูงสุดในการลงทะเบียนตามข้อ 12.3 และข้อ 12.4 ให้รวมถึงจำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ หรือฝึกภาคปฏิบัติ หรือรายวิชาเสริมหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยไม่นับหน่วยกิตให้ด้วย โดยถือเสมือนว่าวิชาเสริมหลักสูตรมีหน่วยกิตตามกำหนด และให้รวมถึงการลงทะเบียนศึกษาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขการรับปริญญาและข้อกำหนดของหลักสูตร

12.5 ในกรณีที่นักศึกษาสอบผ่านข้อเขียนทั้งหมดแล้วนักศึกษาสามารถลงทะเบียนวิทยานิพนธ์หรือฝึกภาคปฏิบัติตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตรได้ทั้งหมด

12.6 การลงทะเบียนศึกษารายวิชาต่ำกว่าที่กำหนดไว้จะกระทำได้ในกรณีเจ็บป่วยและได้รับอนุมัติจากคณบดีเป็นกรณีพิเศษหรือกรณีที่เป็นภาคสุดท้ายของการศึกษารายวิชาของนักศึกษาผู้นั้นเท่านั้น

12.7 กำหนดวัน เวลา และวิธีการลงทะเบียนศึกษา ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

12.8 นักศึกษาต้องลงทะเบียนตามประกาศของมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ

12.9 มหาวิทยาลัยจะไม่อนุมัติให้นักศึกษาลงทะเบียนศึกษา เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา 14 วันนับจากวันเปิดภาคการศึกษาปกติ หรือ 7 วัน นับแต่วันเปิดภาคฤดูร้อน เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นและได้รับอนุมัติจากคณบดี เป็นกรณีพิเศษ

12.10 นักศึกษาที่ไม่ลงทะเบียนศึกษารายวิชาตามวันที่ มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ไม่ว่าจะเป็นภาคการศึกษาปกติหรือภาคฤดูร้อน จะต้องชำระค่าธรรมเนียมการลงทะเบียนล่าช้าเป็นรายวัน ทั้งนี้ไม่นับ วันหยุดราชการ เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นและได้รับอนุมัติจากคณบดีเป็นกรณี พิเศษ

อัตราค่าธรรมเนียมการลงทะเบียนล่าช้าต่อวันให้เป็นไปตาม ระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา

12.11 ในภาคการศึกษาปกติใดหากนักศึกษาไม่ได้ลงทะเบียน ศึกษาด้วยเหตุใดๆก็ตามจะต้องขอลापักการศึกษาสำหรับภาคการศึกษานั้น โดยทำหนังสือผ่าน อ.อาจารย์ที่ปรึกษาผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษาเพื่อขออนุมัติ ต่อคณบดีและนักศึกษาจะต้องเสียค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสถานภาพนักศึกษา ภายใน 30 วันนับจากวันเปิดภาคการศึกษามิฉะนั้นจะพ้นสภาพนักศึกษาโดย ทันที

12.12 อธิการบดีโดยการเสนอของคณบดีอาจอนุมัติให้นักศึกษา ที่ถูกพ้นสภาพการเป็นนักศึกษาตามข้อ 12.11 กลับเข้าเป็นนักศึกษาใหม่ได้เมื่อมี

เหตุผลอันสมควร โดยให้ถือระยะเวลาที่พ้นสภาพการเป็นนักเรียนนั้นเป็น ระยะเวลาลาพักการศึกษาในกรณีเช่นนี้ นักศึกษาจะต้องเสียค่าธรรมเนียม เสมือนเป็นผู้ลาพักการศึกษารวมทั้งค่าธรรมเนียมอื่นๆที่ค้างชำระด้วย

การอนุมัติให้กลับเข้าเป็นนักศึกษาอีกตามวรรคแรกเมื่อพ้น กำหนดเวลา 1 ปี นับจากวันที่นักศึกษาผู้นั้นพ้นสภาพการเป็นนักศึกษาจะ กระทำมิได้

12.13 การลาพักการศึกษาตามนัยข้อ 12.11 และ 12.12 รวมทั้ง การลาไปต่างประเทศไม่ถึงเป็นเหตุให้ได้รับการยกเว้นจากกำหนดเวลา ที่ นักศึกษาจะต้องเรียนให้สำเร็จตามข้อ 11

12.14 ภายใต้อัตราข้อบังคับข้อ 12.3 และข้อ 12.4 เมื่อนักศึกษาที่ ศึกษาตามแผนการศึกษาแบบมีวิทยานิพนธ์ได้หน่วยกิตสะสมของรายวิชาและ วิทยานิพนธ์ครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแล้วแต่ยังทำ วิทยานิพนธ์ไม่เสร็จหรือเมื่อ นักศึกษาได้หน่วยกิตสะสมของรายวิชาครบถ้วน ตามหลักสูตรแล้วแต่ยังลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ไม่ได้ เพราะยังสอบประมวล ความรู้ไม่ผ่านในกรณีที่หลักสูตรกำหนดให้มีการสอบประมวลความรู้ นักศึกษา เหล่านี้ต้องทำหนังสือผ่านผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษาเพื่อรักษาสถานภาพ นักศึกษาและชำระค ่าธรรมเนียมการรักษาสถานภาพนักศึกษาทุกภาค การศึกษาที่ไม่มีการลงทะเบียนจนกว่าจะสอบไปวิทยานิพนธ์แล้วเสร็จ

12.15 ในกรณีที่มีโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่าง สถาบันอุดมศึกษา หรือมีข้อตกลงเฉพาะรายหรือกรณีที่นักศึกษาได้รับความ เห็นชอบจากคณบดีคณะที่ตนสังกัดอธิการบดีอาจพิจารณาอนุมัติให้นักศึกษา ลงทะเบียนศึกษารายวิชาที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษาอื่นแทนการ ลงทะเบียนศึกษารายวิชาตามข้อ 12.3 และข้อ 12.4 ทั้งหมดหรือบางส่วนได้

12.16 ในกรณีที่มีโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างสถาบันอุดมศึกษาหรือมีข้อตกลงเฉพาะรายหรือกรณีอื่น ๆ กศศึกษาได้รับความเห็นชอบจากคณบดีคณะที่รับผิดชอบสอนรายวิชานั้นๆ อธิการบดีอาจพิจารณาอนุมัติให้นักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาอื่นลงทะเบียนศึกษารายวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยได้ ทั้งนี้โดยต้องชำระค่าธรรมเนียมลงทะเบียนศึกษารายวิชาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดวันแต่จะมีข้อตกลงเป็นอย่างอื่นและได้รับความเห็นชอบจากอธิการบดี

12.17 ให้อธิการบดีมีอำนาจพิจารณาเรื่องการลงทะเบียนศึกษารายวิชาซึ่งเกินกว่าเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ เฉพาะกรณีที่มีเหตุผลอันสมควรอันเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

ข้อ 13. การเพิ่มและการถอนรายวิชา

13.1 การขอเพิ่มรายวิชาจะกระทำได้ภายใน 14 วันแรกของภาคการศึกษาปกติหรือภายใน 7 วันแรกของภาคฤดูร้อน โดยได้รับอนุมัติจากผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษา

13.2 การขอถอนรายวิชาต้องได้รับอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษาและให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) กรณีที่นักศึกษาขอถอนวิชาภายใน 14 วันแรกของภาคการศึกษาปกติหรือภายใน 7 วันแรกของภาคฤดูร้อน ให้ลบลายวิชาที่ถอนนั้นออกจากกระเปาะเรียน

(2) กรณีที่นักศึกษาขอถอนรายวิชาเมื่อพ้นกำหนดเวลาตาม (1) แต่ยังคงอยู่ภายใน 10 สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาปกติหรือภายใน 4

สัปดาห์แรกของภาคฤดูร้อนให้บันทึกอักษร W สำหรับรายวิชาที่ถอนนั้นในระเบียบ

(3) กรณีถอนรายวิชาเมื่อพ้นกำหนดเวลาตาม (2) จะกระทำมิได้เว้นแต่จะมีเหตุผลอันสมควรและได้รับอนุมัติจากคณบดีถ้าคณบดีอนุมัติแล้วให้บันทึกอักษร W สำหรับรายวิชาที่ได้รับอนุมัติให้ถอน แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินวันสุดท้ายของการเรียนการสอน

13.3 นักศึกษาจะขอถอนรายวิชาจนเหลือจำนวนหน่วยกิตต่ำกว่า 6 หน่วยกิตในการศึกษาแบบเต็มเวลาและต่ำกว่า 3 หน่วยกิต ในการศึกษาแบบไม่เต็มเวลาไม่ได้เว้นแต่มีเหตุผลอันสมควรและได้รับอนุมัติจากคณบดี

13.4 ให้อธิการบดีมีอำนาจพิจารณาเรื่องการเพิ่มและการถอนรายวิชาซึ่งเกินกว่าเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้เฉพาะกรณีที่มีเหตุผลอันสมควรอันเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

ข้อ 14. ค่าธรรมเนียม

นักศึกษาจะต้องชำระค่าธรรมเนียมตามระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ข้อ 15. การขอคืนค่าธรรมเนียม

15.1 นักศึกษาที่ขอถอนรายวิชา เนื่องจากมหาวิทยาลัยประกาศงดการสอนรายวิชานั้นหรือเพราะผลกระทบจากการประกาศเปลี่ยนแปลงการสอนรายวิชาหนึ่งที่มีต่อการลงทะเบียนศึกษารายวิชาอื่นมี

สิทธิขอคืนค่าธรรมเนียมลงทะเบียนศึกษารายวิชาและค่าธรรมเนียมการใช้
อุปกรณ์การศึกษาได้เต็มจำนวน

15.2 นักศึกษาที่ขอลอนรายวิชาภายใน 14 วันแรกของภาค
การศึกษาปกติหรือภายใน 7 วันแรกของภาคฤดูร้อนมีสิทธิขอคืนค่าธรรมเนียม
ลงทะเบียนศึกษารายวิชาและค่าธรรมเนียมการใช้ อุปกรณ์การศึกษาได้
ครึ่งหนึ่ง

15.3 นักศึกษาที่ขอลอนรายวิชาเมื่อพ้นกำหนดเวลาตาม 15.2
ไม่มีสิทธิขอคืนค่าธรรมเนียมลงทะเบียนรายวิชาและค่าธรรมเนียมการใช้
อุปกรณ์การศึกษา

15.4 นักศึกษาที่ลาพักการศึกษาตามข้อ 20.2 ไม่มีสิทธิขอคืน
ค่าธรรมเนียมลงทะเบียนรายวิชาและค่าธรรมเนียมการใช้อุปกรณ์การศึกษาแต่ไม่
ต้องชำระค่าธรรมเนียมรักษาสถานภาพนักศึกษาในภาคการศึกษานั้น

15.5 นักศึกษาจะต้องยื่นคำร้องขอคืนค่าธรรมเนียม
ลงทะเบียนรายวิชาและค่าธรรมเนียมการใช้อุปกรณ์การศึกษาภายใน 30 วัน
นับจากวันเปิดภาคการศึกษา

หมวด 5

การวัดผลการศึกษาและสถานภาพทางวิชาการของนักศึกษา

ข้อ 16. การวัดผลการศึกษา

16.1 มหาวิทยาลัยจะจัดให้มีการวัดผลการศึกษสำหรับรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษาหนึ่งๆตามที่คณะและอาจารย์ผู้สอนเห็นสมควร

16.2 การวัดผลการศึกษาแบ่งเป็น 9 ระดับมีชื่อและค่าระดับต่อหนึ่งหน่วยกิตดังต่อไปนี้

ระดับ	A	A-	B+	B	B-	C+	C	D	F
ค่าระดับ	4.00	3.67	3.33	3.00	2.67	2.33	2.00	1.00	0

16.3 การวัดผลการศึกษาสำหรับรายวิชาที่ไม่นับหน่วยกิตให้แบ่งเป็น 2 ระดับคือระดับ P (ผ่าน) และระดับ N (ไม่ผ่าน) โดยไม่มีค่าระดับ

ในกรณีที่นักศึกษาต้องศึกษาวิชาเสริมหลักสูตรตามความในข้อ 8.4 ถ้านักศึกษาผู้นั้นสอบได้ตั้งแต่ระดับ C ให้ถือว่าสอบได้ระดับ P ถ้าได้ต่ำกว่าระดับ C ให้ถือว่าได้ระดับ N ในวิชานั้นๆ

16.4 ในบางกรณีหลักสูตรอาจกำหนดให้วัดผลการศึกษาสำหรับรายวิชาที่คิดหน่วยกิต ให้เป็น 2 ระดับคือระดับ S (ใช้ได้) และระดับ U (ใช้ไม่ได้) หน่วยกิตที่ได้จะไม่นำมาคำนวณค่าระดับเฉลี่ย

16.5 ในกรณีที่คณะไม่ต้องการให้ค่าระดับสำหรับการวัดผลรายวิชาที่นักศึกษาไปศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาอื่นทั้งในและต่างประเทศให้บันทึกอักษร ACC (Accreditation) ไว้ในระเบียบสำหรับรายวิชาที่ได้ค่าระดับไม่ต่ำกว่า B หรือเทียบเท่า

16.6 ในกรณีที่การวัดผลกระทำไม่ได้ไม่สมบูรณ์ในรายวิชาที่มีการเขียนรายงานหรือมีการเขียนรายงานประกอบวิชานั้นๆหรือการฝึกงาน

ภาคสนามหรือสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ โดยมีใช้ความผิดของนักศึกษา
ให้บันทึกอักษรไว้ระเบียบเป็นการชั่วคราวแทนการวัดผล

กรณีต่อไปนี้ไม่ให้มีการบันทึกอักษร ।

ก. การขาดสอบไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น

ข. การส่งรายงานประจำภาคล่าช้ากว่ากำหนด

ในกรณีที่นักศึกษาได้อักษร । ในรายวิชาใดจะต้องมีการ
วัดผลการศึกษาในรายวิชานั้นภายใน 80 วัน นับแต่วันปิดภาคศึกษาหากไม่
สามารถวัดผลการศึกษาอย่างสมบูรณ์ได้ให้อาจารย์ผู้สอนกำหนดระดับการวัดผล
การศึกษารายวิชานั้นจากคะแนนสอบและ/หรือคะแนนจากการวัดผลการศึกษา
โดยวิธีอื่นตามข้อ 16.1 เท่าที่มีอยู่โดยถือว่าคะแนนของรายงานการค้นคว้า
อิสระหรือสารนิพนธ์หรือการฝึกภาคสนามที่ยังขาดอยู่นั้นเป็นศูนย์

เมื่อพ้นกำหนดเวลาในวรรคก่อนแล้วอาจารย์ผู้สอนยังไม่
ส่งระดับการวัดผลการศึกษาให้คณะนั้นๆพิจารณากำหนดระดับการวัดผล
การศึกษารายวิชานั้นและส่งให้มหาวิทยาลัยโดยมิชักช้าแต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 90
วันนับตั้งแต่วันปิดภาคการศึกษา

16.7 การนับหน่วยกิตที่ได้ให้นับรวมเฉพาะหน่วยกิตของ
รายวิชาที่นักศึกษาได้ค่าระดับ S หรือระดับไม่ต่ำกว่า C สำหรับการศึกษิตตาม
หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต และระดับปริญญาโท หรือไม่ต่ำกว่า B
สำหรับการศึกษิตตามหลักสูตรระดับปริญญา เอกรายวิชาที่นักศึกษาได้ค่า
ระดับต่ำกว่า C สำหรับการศึกษิตตามหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต
และระดับปริญญาโท หรือได้ค่าระดับต่ำกว่า B สำหรับการศึกษิตตามหลักสูตร
ระดับปริญญาเอก ไม่ว่าจะป็นรายวิชาบังคับหรือรายวิชาเลือกให้นำมา

คำนวณค่าระดับเฉลี่ยสำหรับภาคการศึกษานั้นและค่าระดับเฉลี่ยสะสมทุก ครั้งไป

16.8 นักศึกษาที่ได้ระดับ U หรือค่าระดับต่ำกว่า C สำหรับการศึกษิตตามหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต และระดับปริญญาโท หรือระดับต่ำกว่า B สำหรับการศึกษิตตามหลักสูตรระดับปริญญาเอกใน รายวิชาใดที่เป็นวิชาบังคับในหลักสูตรจะลงทะเบียนศึกษาซ้ำในรายวิชานั้นได้ อีกเพียง 1 ครั้งและครั้งหลังนี้จะต้องได้ระดับ S หรือระดับไม่ต่ำกว่า C สำหรับการศึกษิตตามหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต และระดับปริญญาโท หรือได้ระดับ S หรือระดับไม่ต่ำกว่า B สำหรับการศึกษิตตามหลักสูตรระดับ ปริญญาเอกมิฉะนั้นจะถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา

รายวิชาที่ได้ค่าระดับตามความในวรรคแรกนั้นหากเป็น รายวิชาเลือกนักศึกษิตอาจลงทะเบียนศึกษาซ้ำในรายวิชานั้นอีกหรืออาจจะ ลงทะเบียนศึกษิตรายวิชาเลือกอื่นแทนก็ได้

นักศึกษิตที่ได้ระดับไม่ต่ำกว่า C สำหรับการศึกษิตตาม หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตและระดับปริญญาโท หรือได้ค่าระดับ ไม่ต่ำกว่า B สำหรับการศึกษิตตามหลักสูตรระดับปริญญาเอกในรายวิชาใดไม่มี สิทธิจดทะเบียนศึกษาซ้ำในรายวิชานั้นอีกเว้นแต่หลักสูตรจะกำหนดไว้เป็น อย่างอื่น

16.9 การวัดผลการศึกษิตของนักศึกษิตทุกรายวิชาทุก ครั้งจะ บันทึกลงไว้ในระเบียนยกเว้นวิชาภาษาต่างประเทศซึ่งจะบันทึกเมื่อนักศึกษิต สอบอยู่ในระดับ P (ผ่าน) หรือเมื่อการสอบครั้งนั้นเป็นการสอบครั้งสุดท้ายของ นักศึกษิตเท่านั้น

16.10 เมื่อสิ้นภาคการศึกษาหนึ่งๆ มหาวิทยาลัยจะคำนวณค่าระดับเฉลี่ยของรายวิชาที่นักศึกษาแต่ละคนได้ลงทะเบียนไว้สำหรับภาคการศึกษานั้นเรียกว่า “ค่าระดับเฉลี่ยสำหรับภาค” และคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสำหรับทุกรายวิชาทุกภาคการศึกษานับตั้งแต่เริ่มสถานภาพนักศึกษาจนถึงภาคการศึกษานั้นเรียกว่า “ค่าระดับเฉลี่ยสะสม”

16.11 ในการคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสะสมให้คุณค่าระดับของทุกรายวิชาที่ลงทะเบียนตั้งแต่เริ่มสถานภาพนักศึกษาด้วยหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาแล้วหารผลรวมด้วยหน่วยกิตทั้งหมดที่ลงทะเบียนไว้

ในการหารเมื่อได้ทศนิยมสองตำแหน่งแล้วถ้าปรากฏว่าทศนิยมตำแหน่งที่สามเป็นจำนวนตั้งแต่ห้าขึ้นไปก็ให้ปัดเศษขึ้นมา

16.12 ในกรณีที่นักศึกษาขาดสอบรายวิชาใดโดยมีเหตุสุดวิสัยให้นักศึกษาหรือผู้แทนยื่นคำร้องพร้อมหลักฐานต่ออาจารย์ผู้สอนอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษาและให้อาจารย์ผู้สอนอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษาวินิจฉัยขั้นต้นว่ามีเหตุผลสมควรหรือไม่หากมีเหตุผลสมควรให้นำเรื่องขออนุมัติคณบดีภายใน 10 วันนับตั้งแต่วันสอบที่ปรากฏตามตารางสอบเพื่อขออนุมัติให้บันทึกอักษร W สำหรับรายวิชานั้นถ้าคณบดีไม่อนุมัติให้ถือว่าส่วนที่ขาดสอบนั้นได้คะแนนเป็นศูนย์และให้อาจารย์ผู้สอนให้ระดับตามคะแนนระหว่างภาค

ในกรณีที่ นักศึกษาทำเรื่องขออนุมัติคณบดีเมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคแรกถ้าคณบดีเห็นว่าเหตุผลอันสมควรอนุมัติให้คณบดีทำความเข้าใจประกอบคำขอของนักศึกษาเสนอต่ออธิการบดีเพื่อพิจารณาอนุมัติเป็นกรณีพิเศษ

ข้อ 17. การศึกษาโดยไม่วัดผลการศึกษา

17.1 ในกรณีจำเป็นนักศึกษาจะลงทะเบียนเรียนศึกษารายวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นการเสริมความรู้โดยมิต้องมีการวัดผลในรายวิชานั้นก็ได้แต่ต้องได้รับอนุมัติจากผู้อำนวยการโครงการหรือผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษาโดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้สอนและต้องชำระค่าธรรมเนียมตามระเบียบมหาวิทยาลัย

เมื่อนักศึกษาได้ลงทะเบียนเรียนศึกษารายวิชาใดโดยไม่วัดผลการศึกษาแล้วการเปลี่ยนการลงทะเบียนเรียนศึกษาวิชานั้นเป็นการศึกษาโดยวัดผลจะกระทำมิได้เมื่อพ้นกำหนด 14 วันแรกนับจากวันเปิดภาคการศึกษาปกติหรือ 7 วันแรกนับจากวันเปิดภาคฤดูร้อน

การศึกษาโดยไม่วัดผลการศึกษานี้ให้บันทึกอักษร AUD (Audit) สำหรับรายวิชานั้นไว้ในระเบียบทั้งนี้นักศึกษาผู้นั้นจะต้องได้เข้าฟังคำบรรยายและมีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่นๆในชั้นเรียนเป็นเวลาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ของเวลาทั้งหมด

17.2 จำนวนหน่วยกิตสูงสุดที่นักศึกษามีสิทธิลงทะเบียนศึกษาได้ในแต่ละภาคการศึกษาตามข้อ 12.3 และข้อ 12.4 นั้นให้นับรายวิชาที่ลงทะเบียนศึกษาโดยไม่วัดผลการศึกษารวมเข้าไปด้วยแต่จะไม่นับรวมเข้าในจำนวนหน่วยกิตต่ำสุดที่นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนศึกษาในแต่ละภาคการศึกษา

17.3 หน่วยกิตของรายวิชาที่มีการบันทึกอักษร AUD ดังกล่าวไม่นับเป็นหน่วยกิตสะสม

นักศึกษาผู้ใดได้ลงทะเบียนศึกษารายวิชาใดโดยไม่วัดผล การศึกษาแล้วจะลงทะเบียนศึกษารายวิชานั้นซ้ำเพื่อเป็นการวัดผลการศึกษา ในภายหลังมิได้เว้นแต่ในกรณีที่มีการย้ายคณะหรือเปลี่ยนภาควิชาและ รายวิชานั้นเป็นวิชาที่กำหนดให้มีการศึกษาและวัดผลในหลักสูตรของคณะ หรือภาควิชา

ข้อ 18. สถานภาพทางวิชาการของนักศึกษา

18.1 มหาวิทยาลัยจะนำผลการศึกษานักศึกษาแต่ละคน มาคำนวณ ค่าระดับเฉลี่ยสะสมเพื่อพิจารณาสถานภาพทางวิชาการทุกภาค การศึกษารวมทั้งภาคฤดูร้อน

นักศึกษาผู้ใดได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 3.00 ในภาค การศึกษาใดนักศึกษาผู้นั้นจะอยู่ในภาวะรอพินิจ (Probation) ในภาคการศึกษา ถัดไป

18.2 เมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่อยู่ในภาวะรอพินิจหากนักศึกษา ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.70 นักศึกษาผู้นั้นจะถูกถอนชื่อออกจากทะเบียน นักศึกษาหากค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.70 ก็ให้อยู่ในภาวะรอพินิจ (Probation) ต่อไปอีกหนึ่งภาคการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่อยู่ในภาวะรอ พินิจครั้งที่สองหากค่าระดับเฉลี่ยสะสมยังคงต่ำกว่า 3.00 นักศึกษาผู้นั้นจะถูก ถอนชื่อ (Dismissed) ออกจากทะเบียนนักศึกษา

หมวด 6

การเทียบและการโอนหน่วยกิต

ข้อ 19. การเทียบและการโอนหน่วยกิต

นักศึกษาอาจขอเทียบโอนหน่วยกิตได้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา และต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการประจำคณะ โดยถือเกณฑ์การพิจารณาอนุมัติดังต่อไปนี้

19.1 รายวิชาที่ขอเทียบโอนหน่วยกิตได้

19.1.1 เป็นรายวิชาที่เรียนในระดับบัณฑิตศึกษา และเทียบได้เฉพาะหน่วยกิต รายวิชา (course work) เท่านั้น

19.1.2 เป็นรายวิชาที่มีเนื้อหาเทียบเคียงกันได้ไม่น้อยกว่าสามในสี่ของรายวิชาที่ขอเทียบ

19.1.3 เป็นรายวิชาที่เรียนมาแล้วไม่เกิน 5 ปีการศึกษา นับจากปีการศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชานั้น

19.1.4 เป็นรายวิชาที่นักศึกษาได้ค่าระดับไม่ต่ำกว่า B หรือเทียบเท่า

19.2 จำนวนหน่วยกิตที่สามารถเทียบโอนหน่วยกิตได้

19.2.1 หากเป็นรายวิชาที่เคยศึกษามาแล้วในระดับบัณฑิตศึกษา ให้เทียบโอนได้ไม่เกินหนึ่งในสี่ของจำนวน หน่วยกิตรวมของหลักสูตรที่รับโอน ยกเว้นการเทียบวิชาการระหว่างหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กับหลักสูตรปริญญาโทที่มีเนื้อหาต่อยอดกัน สามารถเทียบได้ไม่เกินร้อยละ 40 ของจำนวนหน่วยกิตรายวิชาทั้งหมด โดยวิชาที่ได้รับการเทียบจะได้รับการบันทึกอักษร ACC

19.2.2 หากเป็นรายวิชาที่ไปศึกษาสถาบันอุดมศึกษาอื่นในหรือต่างประเทศด้วยตนเองให้เทียบโอนได้ไม่เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรที่รับโอน

19.2.3 หากเป็นรายวิชาที่ไปศึกษาสถาบันอุดมศึกษาอื่นในหรือต่างประเทศตามโครงการแลกเปลี่ยนทางวิชาการของคณะหรือมหาวิทยาลัยให้เทียบโอนได้ไม่เกินหนึ่งในสามของจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรที่รับโอน

19.2.4 การบันทึกผลการศึกษาสำหรับรายวิชาที่โอนหน่วยกิตตามข้อ 19.2.2 และข้อ 19.2.3 ให้คณะเป็นผู้พิจารณาว่าจะให้บันทึกอักษร ACC หรือให้นำผลการศึกษาทุกรายวิชามาคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสะสม ทั้งนี้แต่ละคณะจะต้องใช้ระบบการวัดผลและการบันทึกอักษรเป็นระบบเดียวกันทั้งคณะ

การจะเทียบหรือโอนหน่วยกิตโดยบันทึกอักษร ACC นั้น จะต้องเป็นรายวิชาที่นักศึกษาได้ค่าระดับไม่ต่ำกว่า B หรือเทียบเท่า

19.2.5 การเทียบโอนรายวิชาตามข้อ 19.2.1 และการโอนหน่วยกิตตามข้อ 19.2.2 และข้อ 19.2.3 เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกินหนึ่งในสามของจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรที่รับโอน หรือไม่เกินร้อยละ 40 ของจำนวนหน่วยกิตรายวิชาทั้งหมด กรณีการเทียบวิชาระหว่างหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตของมหาวิทยาลัยกับ หลักสูตรปริญญาโทที่มีเนื้อหาต่อยอดกัน

19.3 การเทียบโอนหน่วยกิตให้นักศึกษาที่ถูกถอนชื่อจากทะเบียนนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาใดจะกระทำมิได้ ยกเว้นกรณีนักศึกษาระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอกที่ถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยอันเนื่องมาจากครบ ระยะเวลาการศึกษา

แต่มีผลการศึกษายังไม่ครบเงื่อนไขที่จะได้รับการเสนอชื่อเพื่อรับปริญญา หน่วยกิตที่ได้สะสมไว้ทั้งหมดจะนำมาใช้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาใน มหาวิทยาลัยต่อไปอีกได้ไม่เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรที่รับโอน ทั้งนี้จะต้องสอบผ่านรายวิชานั้น ๆ และได้ค่าระดับวิชาดังกล่าวมาไม่ต่ำกว่า B หรือเทียบเท่า และรายวิชาที่ได้รับการยกเว้นให้บันทึกอักษร ACC (Accreditation)

หมวด 7

การลาพักการศึกษาและการพักการศึกษา

ข้อ 20. การลาพักการศึกษาและการพักการศึกษา

20.1 ในกรณีที่มีเหตุผลอันสมควร นักศึกษาอาจ ยื่นคำร้องขอ ลาพักการศึกษาในภาคการศึกษาปกติภาคใดภาคหนึ่งได้ โดยได้รับอนุมัติจาก คณบดี ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา

นักศึกษาจะต้องชำระค่าธรรมเนียมการรักษาสถานภาพ สำหรับภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา

20.2 การลาพักการศึกษาในระหว่างภาคการศึกษาให้ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(1) กรณีที่นักศึกษาขอลาพักการศึกษากายในระยะเวลา 14 วันแรกของภาคการศึกษาปกติหรือภายใน 7 วันแรกของภาคฤดูร้อนให้ลบ รายวิชาที่ลงทะเบียนศึกษาไว้ทั้งหมดออกจากกระเบียน

(2) กรณีที่นักศึกษาขอลาพักการศึกษาเมื่อพ้นกำหนดเวลาตาม(1) แต่ยังคงอยู่ใน 10 สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาปกติหรือยังอยู่ใน 4 สัปดาห์แรกของภาคฤดูร้อนให้บันทึกอักษร W สำหรับรายวิชาที่ลงทะเบียนศึกษาในภาคนั้นทุกวิชาไว้ในระเบียบ

(3) การลาพักการศึกษาเมื่อพ้นกำหนดเวลาตาม (2) จะกระทำได้ในกรณีที่มีความจำเป็นอันมีอาจคาดหมายได้นักศึกษาหรือผู้แทนจะต้องยื่นคำร้องพร้อมหลักฐานต่อคณบดีผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษาหากคณบดีพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่เหตุจำเป็นจริงก็ให้เสนออธิการบดีเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

เมื่ออธิการบดีอนุมัติให้ลา พักการศึกษาได้แล้วให้บันทึกอักษร W ไว้ในระเบียบของนักศึกษา

20.3 การลาพักการศึกษาติดต่อกันเกินกว่าสองภาคการศึกษาปกติจะกระทำมิได้เว้นแต่มีเหตุผลอันสมควรและได้รับอนุมัติจากอธิการบดีเป็นกรณีพิเศษทั้งนี้ไม่นับภาคฤดูร้อน

20.4 นักศึกษาที่ถูกลงโทษให้พักการศึกษาตามข้อบังคับว่าด้วยวินัยนักศึกษาในภาคการศึกษาใดให้บันทึกโทษนั้นไว้ในระเบียบซึ่งจะปรากฏในใบแจ้งผลการศึกษาด้วยในกรณีนี้ให้ถือว่านักศึกษาผู้นั้นไม่ได้รับค่าระดับหรือจำนวนหน่วยกิตใดๆในภาคการศึกษานั้น

หากนักศึกษาถูกลงโทษให้พักการศึกษาด้วยเหตุทุจริต ตในการสอบไล่ให้ถือว่าได้ค่าระดับ F ในรายวิชาที่ทุจริตในการสอบไล่

ในกรณีที่ได้มีการประกาศคำสั่งของมหาวิทยาลัยให้นักศึกษาพักการศึกษาภายหลังวันลงทะเบียนศึกษารายวิชาของภาคถัดไปให้

ถือว่าการลงทะเบียนวิชาทั้งหมดเป็นโมฆะในกรณีนี้มหาวิทยาลัยจะคืนเงินค่าลงทะเบียนศึกษารายวิชาให้เต็มจำนวนแต่นักศึกษาต้องเสียค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสถานภาพ

20.5 การลาพักการศึกษาไม่ว่าด้วยเหตุใดๆ การถูกให้พักการศึกษาและการกลับเข้าศึกษาใหม่ไม่เป็นเหตุให้ขยายระยะเวลาที่นักศึกษาต้องศึกษาให้สำเร็จตามหลักสูตรตามที่ได้ระบุไว้ในข้อ 11

หมวด 8

การสอบประมวลความรู้ การสอบวัดคุณสมบัติ และการสอบภาษาต่างประเทศ

ข้อ 21. การสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาโท

21.1 นักศึกษาระดับปริญญาโทที่มีคุณสมบัติครบตามเงื่อนไขในหลักสูตรที่จะสอบประมวลความรู้จะต้องยื่นความจำนงต่อคณะเพื่อขอสอบประมวลความรู้

21.2 การสอบประมวลความรู้อาจเป็นการสอบข้อเขียนหรือสอบปากเปล่าหรือทั้งสองอย่าง หลักเกณฑ์การสอบให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและหลักสูตรของแต่ละคณะ

21.3 คณะจะเปิดสอบประมวลความรู้ไม่เกินปีการศึกษาละ 3 ครั้ง โดยคณะจะแต่งตั้งกรรมการขึ้นสอบผลการสอบประมวลความรู้จะได้ P (ผ่าน) หรือ N (ไม่ผ่าน)

21.4 ในหลักสูตรสาขาวิชาใดที่กำหนดให้มีการสอบประมวลความรู้นักศึกษาต้องสอบประมวลความรู้ให้ได้ระดับ P (ผ่าน) ภายใน 3 ครั้ง มิฉะนั้นจะถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษาและผลการสอบทุกครั้งจะบันทึกไว้ในระเบียบ

ข้อ 22. การสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาเอก

22.1 นักศึกษาระดับปริญญาเอกที่มีคุณสมบัติครบตามเงื่อนไขในหลักสูตรที่จะสอบวัดคุณสมบัติจะต้องยื่นความจำนงต่อคณะเพื่อขอสอบวัดคุณสมบัติ

22.2 การสอบวัดคุณสมบัติจะประกอบด้วย การสอบข้อเขียนและสอบปากเปล่า หลักเกณฑ์การสอบให้เป็นไปตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและหลักสูตรของแต่ละคณะ

22.3 นักศึกษาต้องสอบวัดคุณสมบัติให้ได้ระดับ P (ผ่าน) ภายใน 3 ครั้ง มิฉะนั้นจะถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษาและผลการสอบทุกครั้งจะบันทึกไว้ในระเบียบ

ข้อ 23. การสอบภาษาต่างประเทศ

23.1 นักศึกษาระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอก ต้องสอบภาษาต่างประเทศอย่างน้อยหนึ่งภาษาตามหลักสูตรที่คณะกำหนดล่วงหน้าไว้ โดยสอบให้ได้ระดับ (P ผ่าน) ก่อนการสอบวิทยานิพนธ์

ภาษาต่างประเทศนี้ไม่นับหน่วยกิตให้ เว้นแต่หลักสูตรจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

การสอบภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรระดับปริญญาโท

23.2 หลักเกณฑ์การสอบภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรระดับปริญญาโท ให้เป็นไปตามระเบียบ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการสอบภาษาต่างประเทศสำหรับการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

หากคะแนนภาษาต่างประเทศในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาของนักศึกษาผู้ใดอยู่ในระดับสูงจนเป็นที่พอใจของคณะกรรมการประจำหลักสูตร นักศึกษาผู้นั้นจะได้รับการยกเว้นไม่ต้องสอบภาษาต่างประเทศเพื่อสำเร็จการศึกษา

การสอบภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรระดับปริญญาเอก

23.3 นักศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาเอก อาจขอสอบภาษาต่างประเทศตั้งแต่ภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษา

23.4 การสอบภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรระดับปริญญาเอกให้หมายความรวมถึงการสอบอย่างไร้ข้อสงสัยต่อไปนี้

23.4.1 การสอบภาษาต่างประเทศ ตามที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินการจัดสอบ โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการประกอบด้วยบุคคลที่เหมาะสมไม่น้อยกว่า 3 คน โดยจะต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านภาษาเพื่อดำเนินการและควบคุมการสอบให้ได้มาตรฐาน

23.4.2 ผลการสอบตามระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการสอบภาษาต่างประเทศสำหรับการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

หากคะแนนภาษาต่างประเทศในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาของนักศึกษาผู้ใดอยู่ในระดับสูงจนเป็นที่พอใจของคณะกรรมการประจำหลักสูตร นักศึกษาผู้นั้นจะได้รับการยกเว้นไม่ต้องสอบภาษาต่างประเทศเพื่อสำเร็จการศึกษา เว้นแต่หลักสูตรจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

หมวด 9

การทำวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ และ การสอบวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ

ข้อ 24.การทำวิทยานิพนธ์

24.1 นักศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโทแบบ ก1 ตามข้อ 10.4.1 และนักศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาเอกแบบ 1 ตามข้อ 10.5.1 สามารถจะลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ได้ตั้งแต่ภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษา

24.2 นักศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโทแบบ ก 2 ตามข้อ 10.4.1 และนักศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาเอกแบบ 2 ตามข้อ 10.5.2 จะลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ได้เมื่อมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(1) ศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ภาคการศึกษาปกติหรือมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิตโดยได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 และมีคุณสมบัติครบตามเงื่อนไขของหลักสูตร

(2) ในกรณีที่หลักสูตรกำหนดให้มีการสอบประมวลความรู้ นักศึกษาต้องสอบประมวลความรู้ให้ได้ระดับ P (ผ่าน)

(3) สำหรับนักศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาเอก นักศึกษาจะต้องสอบวัดคุณสมบัติให้ได้ระดับ P (ผ่าน)

24.3 การสอบวิทยานิพนธ์ให้คณบดีแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อทำหน้าที่แนะนำการเขียนวิทยานิพนธ์ให้นักศึกษา

เมื่อนักศึกษาจัดทำเค้าโครงวิทยานิพนธ์เสร็จแล้วให้คณบดีแต่งตั้งคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์อย่างน้อย 3 คนในกรณีที่เป็นหลักสูตรระดับปริญญาโท และอย่างน้อย 5 คนในกรณีที่เป็นหลักสูตรระดับปริญญาเอก ซึ่งจะต้องประกอบด้วยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย และผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อร่วมกันสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์

เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เห็นว่านักศึกษาพร้อมที่จะเสนอวิทยานิพนธ์ให้คณบดีแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์จากบุคคลในวรรคก่อน

การแต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ตามความในวรรคก่อนจะกระทำได้เฉพาะกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็น

24.4 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

24.5 การสอบวิทยานิพนธ์ จะต้องมีการสอบวิทยานิพนธ์ครบทุกคนจึงจะถือว่าการสอบนั้นมีผลสมบูรณ์ ถ้ากรรมการไม่ครบให้เลื่อนการสอบออกไปในกรณีที่มีความจำเป็นอาจเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ใหม่หรือแต่งตั้งเพิ่มเติมได้

24.6 นักศึกษาต้องเสนอเค้าโครงวิทยานิพนธ์และโครงร่างวิทยานิพนธ์ต่อคณะตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้ในระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยวิทยานิพนธ์

24.7 รูปแบบการเขียนวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ในหนังสือคู่มือการพิมพ์วิทยานิพนธ์ โดยให้ระบุปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไว้ด้วย

24.8 การวัดผลวิทยานิพนธ์ให้แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับ S (ใช้ได้) และระดับ U (ใช้ไม่ได้) โดยวิทยานิพนธ์ที่ได้รับระดับ S จะต้องได้มติเป็นเอกฉันท์จากกรรมการสอบ/คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ในภาคที่จดทะเบียนวิทยานิพนธ์ไว้แต่ยังเขียนวิทยานิพนธ์ไม่เสร็จหรือยังไม่ได้สอบวิทยานิพนธ์ให้บันทึกอักษร CONไว้ในระเบียบ

การประเมินความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ

(1) ให้ประเมินความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระของนักศึกษาทุกภาคการศึกษาที่มีการลงทะเบียน และรายงานผลการประเมินต่อคณบดี และส่งผลการประเมินความก้าวหน้าให้สำนักทะเบียนและประมวลผลบันทึกไว้ในระเบียบ โดยผู้มีหน้าที่ในการประเมิน ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นคณบดีอาจแต่งตั้งผู้ทำหน้าที่ประเมินร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาก็ได้

(2) ผลการประเมินความก้าวหน้า มี 4 ระดับ ให้ประเมินด้วยสัญลักษณ์ “NP” หรือ “U” / “F” หรือ “SP” หรือ “S” ซึ่งมีความหมายดังนี้

“NP” (No Progress) หมายถึง ไม่มีความก้าวหน้า จำนวนหน่วยกิตที่ได้ มีค่าเป็น 0 (ศูนย์)

“U” (Unsatisfactory) หมายถึง นักศึกษาได้รับหน่วยกิตครบตามจำนวน หน่วยกิตที่กำหนดในหลักสูตร แต่ผลการสอบวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ คือ “ใช้ไม่ได้”

“F” (Failure) หมายถึง นักศึกษาได้รับหน่วยกิตครบตามจำนวน หน่วยกิตที่กำหนดในหลักสูตรที่มีเกณฑ์การประเมินเป็นค่าระดับคะแนน แต่ผลการสอบสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ คือ “สอบตก”

“SP” (Satisfactory and Progress) หมายถึง มีความก้าวหน้า โดยระบุจำนวนหน่วยกิตของนักศึกษาแต่ละคนตามความก้าวหน้าของผลงานในแต่ละภาคการศึกษา แต่ไม่เกินจำนวนหน่วยกิตที่ลงทะเบียน

“S” (Satisfactory) หมายถึง นักศึกษาได้รับหน่วยกิตครบตามจำนวน หน่วยกิตที่กำหนดในหลักสูตร และผลการสอบวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ คือ “ใช้ได้”

(3) เกณฑ์การประเมินความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ เพื่อให้ค่าหน่วยกิตของความก้าวหน้าเป็นไปตามประกาศของแต่ละคณะ หรือประกาศของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ต้องประกาศให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า

(4) นักศึกษาที่ลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระแล้ว ได้รับ การประเมินผลความก้าวหน้าเป็น NP คณะกรรมการสอบ

ต้องพิจารณาหาสาเหตุ ซึ่งอาจให้นักศึกษาผู้นั้นได้รับการพิจารณาให้เปลี่ยนหัวข้อเรื่องวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ หรือเปลี่ยนอาจารย์ที่ปรึกษา หรืออื่น ๆ แล้วแต่กรณี และต้องรายงานสาเหตุและผลการพิจารณาต่อคณบดีเพื่อหาข้อยุติ

(5) กรณีที่นักศึกษาได้รับผลการประเมินความก้าวหน้าเป็น NP ติดต่อกันสองครั้ง ในการลงทะเบียนครั้งต่อไปจะต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีที่มีการลาพักการศึกษาค้นกลางให้ถือว่ากรณีได้สัญลักษณ์ NP สองครั้งนั้นเป็นการได้สัญลักษณ์ NP สองครั้งติดต่อกัน

(6) กรณีที่นักศึกษาได้รับผลการสอบวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระเป็นสัญลักษณ์ “U” หรือ “F” นักศึกษาผู้นั้นจะถูกถอนชื่อ (Dismissed) ออกจากทะเบียนนักศึกษา

ในกรณีที่เห็นสมควรอธิการบดีอาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ประเมินความก้าวหน้า โดยทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ 25. การทำสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ

25.1 นักศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท แผน ข ตามข้อ 10.4.2 จะลงทะเบียนทำสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระได้เมื่อศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ภาคการศึกษาปกติหรือมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต โดยได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.0 และมีคุณสมบัติครบตามเงื่อนไขของหลักสูตร

25.2 การสอบสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระให้คณบดีแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ เพื่อทำหน้าที่แนะนำการเขียนสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระให้แก่นักศึกษา

เมื่อนักศึกษาจัดทำเค้าโครงสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระเสร็จแล้ว ให้คณบดีแต่งตั้งคณะกรรมการสอบเค้าโครงสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระอย่างน้อย 2 คน ซึ่งจะต้องประกอบด้วยอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย และ/หรือผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อร่วมกันสอบเค้าโครงสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ

เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระเห็นว่านักศึกษาพร้อมที่จะเสนอสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ ให้คณบดีแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระจากบุคคลในวรรคก่อน การแต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระตามความในวรรคก่อนจะกระทำได้เฉพาะกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็น

25.3 อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ และคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

25.4 การสอบสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ จะต้องมีการสอบครบทุกคนจึงจะถือว่าการสอบนั้นมีผลสมบูรณ์ ถ้ากรรมการไม่ครบให้เลื่อนการสอบออกไป ในกรณีที่มีความจำเป็นอาจเปลี่ยนกรรมการสอบสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระใหม่หรือแต่งตั้งเพิ่มเติมได้

25.5 นักศึกษาต้องเสนอเค้าโครงสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ และโครงร่างสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระต่อคณะตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่คณะกำหนดไว้

25.6 รูปแบบการเขียนสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ ให้ใช้รูปแบบเดียวกับการเขียนวิทยานิพนธ์ หรือตามที่คณะกำหนด โดยให้ระบุปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไว้ด้วย

25.7 การวัดผลสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระให้เป็นไปตามเกณฑ์ของหลักสูตรของแต่ละคณะ

ข้อ 26. ลิขสิทธิ์วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ เป็นของมหาวิทยาลัย

หมวด 10

การฟื้นฟูสภาพนักศึกษา

ข้อ 27. การฟื้นฟูสภาพนักศึกษา

การฟื้นฟูสภาพนักศึกษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

27.1 ได้รับอนุมัติปริญญา

27.2 ขาดคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษา

27.3 ลาออก นักศึกษา ผู้ใดประสงค์จะลาออกจากสถานภาพนักศึกษา ให้ยื่นคำร้องแสดงเหตุผลต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา เพื่อเสนอให้คณบดีพิจารณาอนุมัติต่อไป

27.4 ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาการศึกษาที่กำหนดไว้ในแต่ละหลักสูตรตามข้อ 11

27.5 ถูกให้ออกหรือไล่ออกเนื่องจากความผิดทางวินัย

27.6 ถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา ในกรณีต่าง ๆ
ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

27.7 ถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา ในกรณีต่าง ๆ
ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

27.8 ตาย

หมวด 11

การสำเร็จการศึกษา

ข้อ 28.เกณฑ์การสำเร็จการศึกษา นักศึกษาจะต้องปฏิบัติ ดังนี้

28.1 ประกาศนียบัตรบัณฑิต

28.1.1 ต้องศึกษาครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ใน
หลักสูตร

28.1.2 ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00

28.1.3 ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่คณะและหลักสูตร
กำหนด

28.1.4 ชำระหนี้สินทั้งหมดต่อมหาวิทยาลัยเป็นที่เรียบร้อย
แล้ว

28.2 ปริญญาโท

28.2.1 แผน ก แบบ ก1

(1) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่า
ขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่คณะแต่งตั้ง

(2) ต้องได้ระดับ P ในการสอบภาษาต่างประเทศตาม
เกณฑ์ของมหาวิทยาลัยและหลักสูตร

(3) ต้องได้ระดับ S ในการสอบวิทยานิพนธ์ และนำส่ง
วิทยานิพนธ์ ฉบับสมบูรณ์ที่พิมพ์เย็บเล่มเรียบร้อยแล้ว พร้อมกับบันทึก
วิทยานิพนธ์ฉบับเต็ม (Full Text) ลงในสื่อบันทึกประเภทแผ่น CD ให้
มหาวิทยาลัย

(4) ผลงานวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรือ
อย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้
ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มี
รายงานการประชุม (Proceeding)

(5) ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่คณะและ
หลักสูตรกำหนด

(6) ชำระหนี้สินทั้งหมดต่อมหาวิทยาลัยเป็นที่
เรียบร้อยแล้ว

28.2.2 แผน ก แบบ ก2

(1) ต้องศึกษารายวิชาครบตามจำนวนหน่วยกิตที่
กำหนดไว้ในหลักสูตร

(2) ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00

(3) สอบผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive
Examination) (ถ้ามี)

(4) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่า
ขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่คณะแต่งตั้ง

(5) ต้องได้ระดับ P ในการสอบภาษาต่างประเทศตาม
เกณฑ์ของมหาวิทยาลัยและหลักสูตร

(6) ต้องได้ระดับ S ในการสอบวิทยานิพนธ์ และนำส่ง
วิทยานิพนธ์ ฉบับสมบูรณ์ที่พิมพ์เย็บเล่มเรียบร้อยแล้ว พร้อมกับบันทึก
วิทยานิพนธ์ฉบับเต็ม (Full Text)ลงในสื่อบันทึกประเภทแผ่น CD ให้
มหาวิทยาลัย

(7) ผลงานวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรือ
อย่างน้อยดำเนินการให้ผ ลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้
ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มี
รายงานการประชุม (Proceeding)

(8) ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่คณะและ
หลักสูตรกำหนด

(9) ชำระหนี้สินทั้งหมดต่อมหาวิทยาลัย ยเป็นที่
เรียบร้อยแล้ว

28.2.3 แผน ข

(1) ต้องศึกษารายวิชาครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนด
ไว้ในหลักสูตร

(2) ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00

(3) สอบผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive
Examination)

(4) เสนอสารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการที่คณะแต่งตั้ง

(5) ต้องได้ระดับ P ในการสอบภาษาต่างประเทศตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยและหลักสูตร

(6) นักศึกษาต้องส่งบทความสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระให้คณะเพื่อพิจารณาส่ง ไปตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding)

(7) ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่คณะและหลักสูตรกำหนด

(8) ชำระหนี้สินทั้งหมดต่อมหาวิทยาลัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

28.3 ปริญญาเอก

28.3.1แบบ1

(1) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิขอทำวิทยานิพนธ์ เสนอวิทยานิพนธ์

(2) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่คณะแต่งตั้ง

(3) ต้องได้ระดับ P ในการสอบภาษาต่างประเทศตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยและหลักสูตร

(4) ต้องได้ระดับ S ในการสอบวิทยานิพนธ์ และนำเสนอวิทยานิพนธ์ ฉบับสมบูรณ์ที่พิมพ์เย็บเล่มเรียบร้อยแล้ว พร้อมกับบันทึก

วิทยานิพนธ์ฉบับเต็ม (Full Text) ลงในสื่อบันทึกประเภทแผ่น CD ให้มหาวิทยาลัย

(5) ผลงานวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อย ดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการที่มีกรรมการภายนอกมาร่วมกลั่นกรอง (Peer Review) ก่อนการตีพิมพ์ และเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้น

(6) ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่คณะและหลักสูตรกำหนด

(7) ชำระหนี้สินทั้งหมดต่อมหาวิทยาลัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

28.3.2 แบบ 2

(1) ต้องศึกษารายวิชาครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

(2) ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00

(3) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิขอทำวิทยานิพนธ์ เสนอวิทยานิพนธ์

(4) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่คณะแต่งตั้ง

(5) ต้องได้ระดับ P ในการสอบภาษาต่างประเทศตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยและหลักสูตร

(6) ต้องได้ระดับ 5 ในการสอบวิทยานิพนธ์ และนำส่งวิทยานิพนธ์ ฉบับสมบูรณ์ที่พิมพ์เย็บเล่มเรียบร้อยแล้ว พร้อมกับบันทึกวิทยานิพนธ์ฉบับเต็ม (Full Text)ลงในสื่อบันทึกประเภทแผ่น CD ให้มหาวิทยาลัย

(7) ผลงานวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการที่มีกรรมการภายนอกมาร่วมกลั่นกรอง (Peer Review) ก่อนการตีพิมพ์ และเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้น

(8) ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่คณะและหลักสูตรกำหนด

(9) ชำระหนี้สินทั้งหมดต่อมหาวิทยาลัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

28.4 เมื่อสิ้นภาคการศึกษาภาคหนึ่ง ๆ มหาวิทยาลัยจะเสนอชื่อนักศึกษาที่มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อรับประกาศนียบัตรหรือปริญญา ในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อขออนุมัติประกาศนียบัตรหรือปริญญาจากสภามหาวิทยาลัย

สำหรับภาคการศึกษาที่คาดว่าจะ เป็นภาคสุดท้ายที่จะสำเร็จการศึกษาให้นักศึกษาทำหนังสือยื่นต่อมหาวิทยาลัยภายใน 30 วันนับจากวันเปิดภาคการศึกษาเพื่อขอให้มหาวิทยาลัยเสนอชื่อนักศึกษาและ ขออนุมัติประกาศนียบัตรหรือปริญญาต่อสภามหาวิทยาลัย เมื่อเสร็จสิ้นภาค

การศึกษานั้น ผู้ที่มีได้ยื่นหนังสือดังกล่าวอาจจะได้รับการพิจารณาเสนอชื่อใน
ภาคการศึกษาถัดไปได้

ข้อ 29. ผู้รักษาการตามข้อบังคับ

ให้อธิการบดีรักษาการตามข้อบังคับนี้ และมีอำนาจออก
ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือการอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติการตามข้อบังคับนี้

ข้อ 30. บทเฉพาะกาล

การดำเนินการใด ๆ ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ข้อบังคับนี้มีผลใช้
บังคับ และยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จในขณะที่ข้อบังคับนี้มีผลใช้บังคับ ให้
ดำเนินการหรือปฏิบัติการต่อไป ตามข้อบังคับที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่ข้อบังคับ
นี้มีผลใช้บังคับ จนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ

ประกาศณวันที่30 เมษายนพ.ศ.

2553

ลงชื่อ สุเมธ ตันติเวชกุล

(ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล)

นายกสภามหาวิทยาลัย

(สำเนา)

ระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ว่าด้วยวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ พ.ศ. 2558

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุง แก้ไขระเบียบเกี่ยวกับ

วิทยานิพนธ์สำหรับการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยวิทยานิพนธ์ พ . ศ . 2535 และระเบียบวิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยวิทยานิพนธ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 25 (1) แห่งพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2531 อธิการบดีจึงตราระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ พ.ศ. 2558”

ข้อ 2. ให้ใช้ระเบียบนี้กับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทุกคณะ ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2557 เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิกระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยวิทยานิพนธ์ พ . ศ . 2535 ระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยวิทยานิพนธ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 และระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยวิทยานิพนธ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 บรรดาระเบียบ คำสั่ง มติ หรือประกาศอื่นใดในส่วนที่มีกำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4. บทนิยาม

ในระเบียบนี้

“คณะ” หมายความว่ารวมถึง วิทยาลัย สำนัก สถาบัน หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ซึ่งมีภารกิจหลักในการจัดการเรียนการสอน ทั้งที่มีสถานะเป็นส่วนราชการหรือจัดตั้งโดยสภามหาวิทยาลัย

“คณบดี” หมายความว่ารวมถึง หัวหน้าหน่วยงานของ วิทยาลัย สำนัก สถาบัน หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ซึ่งมีภารกิจหลักในการจัดการเรียนการสอน ทั้งที่มีสถานะเป็นส่วนราชการหรือจัดตั้งโดยสภามหาวิทยาลัย

“อาจารย์ที่ปรึกษา” หมายความว่า อาจารย์ ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือ การค้นคว้าอิสระ

ข้อ 5. ให้นักศึกษาซึ่งจดทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระแล้ว จัดทำข้อเสนอและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ จำนวน 5 ฉบับ ยื่นต่อคณะที่สังกัดโดยผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งคณบดีแต่งตั้ง

ให้คณะจัดส่งข้อเสนอและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ ตามวรรคแรกต่อคณะกรรมการกลั่นกรองข้อเสนอ และเค้าโครงวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือ การค้นคว้าอิสระ

ข้อ 6. ในการประชุมพิจารณาถ้อยแถลงข้อเสนอและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ ให้นักศึกษาเข้าชี้แจงข้อเสนอและเค้าโครง วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ ต่อคณะกรรมการกลั่นกรองฯ ด้วย

ในกรณีที่เห็นสมควร คณะกรรมการกลั่นกรองฯ อาจให้นักศึกษา ปรับปรุง แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อเสนอและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระเสนอต่อคณะกรรมการกลั่นกรองฯ เพื่อพิจารณาใหม่

ข้อ 7. เมื่อคณะกรรมการกลั่นกรองฯ อนุมัติข้อเสนอและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระแล้ว ให้นักศึกษาค้นคว้า และเขียนวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ โดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาโดยสม่ำเสมอเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 4 เดือน สำหรับการทำให้วิทยานิพนธ์ หรือไม่น้อยกว่า 2 เดือน สำหรับการทำให้สารนิพนธ์ หรือ การค้นคว้าอิสระ นับจากวันที่ได้รับอนุมัติจึงจะมีสิทธิเสนอ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระเพื่อการสอบต่อคณะที่สังกัดได้

ข้อ 8. เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่านักศึกษาพร้อมที่จะเสนอวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ เพื่อการสอบ ให้นักศึกษาแจ้งความจำนงสอบ พร้อมทั้งส่ง ร่างวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระจำนวน 5 ฉบับ ต่อคณะที่สังกัด

ข้อ 9. ในกรณีที่ เป็นภาคสุดท้ายที่จะหมดสภาพการเป็นนักศึกษา นักศึกษาจะต้องแจ้งความจำนงสอบ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ พร้อมทั้งส่ง ร่างวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระจำนวน 5 ฉบับ เพื่อการสอบล่วงหน้าอย่างน้อย 60 วัน ก่อนหมดสภาพการเป็นนักศึกษา หากพ้นกำหนดนี้แล้ว คณะจะไม่รับพิจารณา

ข้อ 10. ในกรณีที่คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ เห็นว่าสมควรให้ระดับ S (ใช้ได้) ให้ถึงวันที่นักศึกษาได้ส่งมอบวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระฉบับสมบูรณ์ให้แก่คณะเป็น

วันสอบผ่าน และให้คณะรายงานสำนักทะเบียนและประมวลผล เพื่อบันทึกไว้ในระเบียบ

ข้อ 11. การพิมพ์ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ ให้ใช้รูปแบบตามหนังสือคู่มือการพิมพ์วิทยานิพนธ์ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ข้อ 12. ให้นักศึกษาส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระฉบับเต็ม (Full Text) เข้าสู่ระบบบริหารจัดการ วิทยานิพนธ์ฯ และส่งเล่มสมบูรณ์ จำนวน 2 ฉบับ ซึ่งเย็บเล่มเรียบร้อยแล้ว ให้คณะ เพื่อนำส่งสำนักหอสมุดต่อไป

ข้อ 13. นักศึกษาต้องมีสภาพเป็นนักศึกษาอยู่ในวันที่ส่งมอบ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระฉบับสมบูรณ์

ประกาศณวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ.
2558

(ศาสตราจารย์ ดร.สมคิด เลิศไพฑูรย์)
อธิการบดี

ข้อมูลอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

ชื่อ - สกุล	โทรศัพท์มือถือ	โทรศัพท์	E-mail Address
ศ.สาयนต์ ไพชาญจิตร	081-5835220	02-6132515	sayanarchaeopen@yahoo.com
รศ.ดร.วรวุฒิ โรมรัตน์พันธ์	083-0138182	02-6132515	worawut_tu@gmail.com
รศ.ดร.โกวิทย์ พวงงาม	081-8271549	02-6132519	Ko_wit517@hotmail.com
ผศ.กมลทิพย์ แจ่มกระจ่าง	081-6339619	02-6132520	chamkajang@yahoo.com
อ.รณรงค์ จันได	089-4214440	02-6132519	Tuktu46@hotmail.com

สามารถติดต่อหรือดูรายละเอียดได้ที่

โทรศัพท์ 02-6132534 โทรสาร 02-2249417

www.socadmin.tu.ac.th หรือ www.cdtuejournal.com.